

Daň z nemovitých věcí a její vliv na rozpočet obce Slavičín

Darina Kalíková

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Darina Kalíková**
Osobní číslo: **M19157**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Daň z nemovitých věcí a její vliv na rozpočet obce Slavičín**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické poznatky týkající se hospodaření obce a daně z nemovitých věcí.

II. Praktická část

- Analyzujte hospodaření obce Slavičín a výběr daně z nemovitých věcí v této obci.
- Proveďte výzkum mezi vybranými obcemi zaměřený na hospodaření obcí a daň z nemovitých věcí.
- Vyhodnoťte výzkum a navrhněte efektivnější využití této daně s příznivým dopadem na rozpočet obce.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 269 s. ISBN 978-80-7598-165-3.
LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. JOYCE. *Public budgeting systems*. 9th ed. Burlington: Jones & Bartlett Learning, 2013, 656 s. ISBN 978-1-4496-2790-4.
PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2018, 335 s. ISBN 978-80-271-2117-5.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2015, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 179 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. David Homola, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **11. února 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **20. května 2022**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 11. února 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je provedení analýzy hospodaření obce Slavičín a daně z nemovitých věcí v obci a také zjištění, zdali je vhodné, s ohledem na výběr daně z nemovitých věcí okolních obcí, daň z nemovitých věcí v obci Slavičín upravit a jakým způsobem. Teoretická část je zpracována metodou literární rešerše, která se věnuje teoretickým poznatkům týkajících se obce, rozpočtu obce, daňového systému a daně z nemovitých věcí. V praktické části je nejprve představena obec Slavičín a poté analyzováno hospodaření a daň z nemovitých věcí v obci. Součástí praktické části je rovněž provedení výzkumu mezi vybranými obcemi zaměřeného na hospodaření obcí a daň z nemovitých věcí. Vzhledem k vyššímu příjmu z daně z nemovitých věcí na jednoho obyvatele jedné z obcí je obci Slavičín doporučeno příjem z daně z nemovitých věcí navýšit, a to pomocí místního koeficientu ve výši 1,2, vztahujícího se na všechny nemovité věci na území celé obce.

Klíčová slova: obec, příjmy obce, výdaje obce, daň z nemovitých věcí, místní koeficient

ABSTRACT

The aim of the bachelor thesis is to analyse the management of the municipality of Slavičín and the real estate tax in the municipality and also to determine whether it is appropriate, with regard to the collection of real estate tax in the surrounding municipalities, to adjust the real estate tax in the municipality of Slavičín and how. The theoretical part is prepared by means of a literature search, which focuses on the theoretical knowledge concerning the municipality, the municipal budget, the tax system and the real estate tax. The practical part first introduces the municipality of Slavičín and then analyses the management and real estate tax in the municipality. The practical part also includes conducting research among selected municipalities on municipal management and property tax. Given the higher per capita property tax revenue in one of the municipalities, it is recommended that the municipality of Slavičín should increase its property tax revenue by applying a local coefficient of 1.2 to all immovable property in the municipality.

Keywords: municipality, municipal revenue, municipal expenditure, property tax, local coefficient

Tímto bych ráda poděkovala Ing. Davidu Homolovi, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce a cenné rady, které mi pomohly tuto práci zkompletovat. Mé poděkování patří také vedoucímu ekonomického odboru Městského úřadu ve Slavičíně za jeho ochotu a informace, které mi poskytl.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 OBEC	12
1.1 SAMOSTATNÁ A PŘENESENÁ PŮSOBNOST	12
1.2 KATEGORIZACE OBCÍ	13
1.3 ORGÁNY OBCE	14
1.3.1 Zastupitelstvo obce.....	14
1.3.2 Rada obce	15
1.3.3 Starosta.....	15
1.3.4 Obecní úřad	16
2 ROZPOČET OBCE	17
2.1 ROZPOČTOVÁ SKLADBA	17
2.2 ROZPOČTOVÝ PROCES	18
2.3 PŘÍJMY OBECNÍHO ROZPOČTU.....	19
2.3.1 Daňové příjmy.....	19
2.3.2 Nedaňové příjmy	20
2.3.3 Kapitálové příjmy.....	20
2.3.4 Přijaté transfery	20
2.3.5 Ostatní příjmy.....	20
2.4 VÝDAJE OBECNÍHO ROZPOČTU	21
2.4.1 Běžné výdaje	21
2.4.2 Kapitálové výdaje.....	21
2.5 KONTROLA HOSPODAŘENÍ OBCE	21
2.6 ZÁVĚREČNÝ ÚČET	22
3 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY	23
3.1 DEFINICE DANĚ	24
3.2 PŘÍMÉ DANĚ	24
3.3 NEPŘÍMÉ DANĚ.....	26
3.4 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ	27
4 DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ	29
4.1 DAŇ Z POZEMKŮ	29
4.1.1 Předmět daně.....	29
4.1.2 Poplatníci daně	30
4.1.3 Osvobození od daně	30
4.1.4 Základ daně	30
4.1.5 Sazba daně.....	31

4.2	DAŇ ZE STAVEB A JEDNOTEK.....	32
4.2.1	Předmět daně.....	32
4.2.2	Poplatníci daně.....	32
4.2.3	Osvobození od daně.....	33
4.2.4	Základ daně.....	33
4.2.5	Sazba daně.....	33
4.3	MOŽNOSTI OBCE NAVÝŠIT PŘÍJMY Z DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ.....	35
4.4	VÝBĚR DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ.....	35
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	37
5	CHARAKTERISTIKA MĚSTA SLAVIČÍN.....	38
5.1	ZÁKLADNÍ INFORMACE O MĚSTĚ.....	38
6	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE SLAVIČÍN.....	40
6.1	PŘÍJMY OBCE.....	40
6.1.1	Daňové příjmy.....	41
6.1.2	Nedaňové příjmy.....	42
6.1.3	Kapitálové příjmy.....	43
6.1.4	Přijaté transfery.....	44
6.2	VÝDAJE OBCE.....	45
6.2.1	Běžné výdaje.....	46
6.2.2	Kapitálové výdaje.....	47
6.3	CELKOVÉ ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ OBCE.....	48
7	DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ OBCE SLAVIČÍN.....	50
7.1	DAŇ Z POZEMKŮ.....	51
7.2	DAŇ ZE STAVEB A JEDNOTEK.....	52
8	SROVNÁNÍ HOSPODAŘENÍ A DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ MĚSTA SLAVIČÍN S OKOLNÍMI MĚSTY.....	54
8.1	SROVNÁNÍ HOSPODAŘENÍ OBCE SLAVIČÍN S OKOLNÍMI OBCEMI.....	54
8.2	ZÁKLADNÍ INFORMACE O POROVNÁVANÝCH OBCÍCH.....	56
8.3	SROVNÁNÍ VÝNOSU DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ OBCE SLAVIČÍN S OKOLNÍMI OBCEMI.....	57
8.3.1	Srovnání výnosu daně z nemovitých věcí přepočteného na obyvatele.....	58
9	SHRNUTÍ A ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ.....	59
	ZÁVĚR.....	61
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	62
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	66
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	67
	SEZNAM TABULEK.....	68
	SEZNAM GRAFŮ.....	69

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá problematikou daně z nemovitých věcí a zkoumá vliv této daně na rozpočet obce Slavičín. Cílem bakalářské práce je provedení analýzy hospodaření obce Slavičín a daně z nemovitých věcí v obci a také zjištění, zdali je vhodné, s ohledem na výběr daně z nemovitých věcí v okolních obcích, daň z nemovitých věcí v obci Slavičín upravit a jakým způsobem.

První část bakalářské práce je zaměřena na zpracování teoretických poznatků týkajících se jednotlivých kapitol. První kapitola se zabývá především definováním základních pojmů vztahujících se k tématu obce, ale také rozlišením obcí a vymezením obecních orgánů. Ve druhé kapitole, která se zabývá rozpočtem obce, je kromě rozpočtové skladby popsán rovněž rozpočtový proces složený ze čtyř fází. Druhá kapitola zároveň podává přehled o složkách rozpočtu obce, a sice příjmech a výdajích, které jsou následně podrobněji rozebrány v podkapitolách. Třetí kapitola se věnuje daňové soustavě České republiky a charakteristice jednotlivých daní. V návaznosti na charakteristiku daní je dále popsán způsob rozdělování daňových výnosů mezi stát, kraje a obce neboli tzv. rozpočtové určení daní. Ve čtvrté kapitole je pozornost zaměřena na daň z nemovitých věcí, která je složena z daně z pozemků a daně ze staveb a jednotek. U obou daní je následně vymezeno, co je jejich předmětem, kdo je poplatníkem, které pozemky, stavby či jednotky jsou od daně osvobozeny, co je základem daně a jakými sazbami jsou nemovité věci zdaňovány. Čtvrtá kapitola zároveň nastiňuje možnosti navýšení daně z nemovitých věcí v obci a mimoto se věnuje také samotnému výběru této daně.

Praktická část se nejprve zaměřuje na představení vybrané obce, a to včetně uvedení základních informací. Dále se zabývá analýzou hospodaření obce Slavičín za období 2019–2020, v rámci které jsou detailně popsány příjmy a výdaje obce. Po provedení analýzy hospodaření obce Slavičín následuje jeho celkové zhodnocení. V sedmé kapitole jsou rozebrány obě daně, kterými je tvořena daň z nemovitých věcí. Následně je proveden výzkum mezi vybranými obcemi zaměřený na hospodaření obcí a daň z nemovitých věcí. V závěru práce je výzkum vyhodnocen a na základě něj obci uděleno doporučení, které vede ke zvýšení příjmů obecního rozpočtu.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem bakalářské práce je zhodnotit hospodaření obce Slavičín a výběr daně z nemovitých věcí v obci za období 2019–2020 a na základě výzkumu zaměřeného na daň z nemovitých věcí a hospodaření vybraných okolních obcí a následného porovnání zjištěných informací s obcí Slavičín vyvodit, zdali je vhodné daň z nemovitých věcí v obci Slavičín upravit a jakým způsobem.

Teoretická část je zpracována metodou literární rešerše, která se věnuje teoretickým poznatkům týkajících se obce, rozpočtu obce, daňového systému a daně z nemovitých věcí. Ke zpracování literární rešerše bylo využito především legislativních dokumentů a odborné literatury, případně internetových zdrojů.

V praktické části je nejprve představena vybraná obec a poté je na základě závěrečných účtů hospodaření a informačního portálu Ministerstva financí provedena analýza rozpočtu obce, která sleduje příjmovou a výdajovou stránku rozpočtu, respektive to, z jakých zdrojů obec finanční prostředky získala a na jaké oblasti finanční prostředky vynaložila. Dále je analyzována také daň z nemovitých věcí v obci Slavičín, přičemž data sloužící jako podklad pro analýzu byla poskytnuta Finančním úřadem pro Zlínský kraj nebo získána na základě rozhovorů. V rámci provedené analýzy je pozornost zaměřena především na výši stanovených koeficientů v obci a na výši výnosu z daně z jednotlivých pozemků, staveb či jednotek.

Součástí praktické části je rovněž výzkum zaměřený na daň z nemovitých věcí a hospodaření vybraných okolních obcí. Hlavním předmětem zkoumání je tedy rozbor příjmové a výdajové stránky rozpočtů okolních obcí, včetně vyčíslení salda hospodaření a také zjištění údajů o obcemi stanovených koeficientech a jimi dosáhnutých výnosech z daně z nemovitých věcí. Na základě zjištěných informací a jejich následného porovnání s obcí Slavičín je poté obci navrženo doporučení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBEC

Jak uvádí Provazníková (2015, s. 26–27), obec je základní jednotkou územní samosprávy, která je zakotvena v hlavě sedmé Ústavy ČR a dále je podrobněji vymezena zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Obec neboli základní územní samosprávný celek je definována jako společenství občanů na územním celku vymezeném hranicí území obce. Jedná se o veřejnou korporaci, která má vlastní finanční prostředky a vlastní majetek, se kterým hospodaří podle svého rozpočtu.

Občanem obce se rozumí fyzická osoba, která má státní občanství České republiky a zároveň ohlášený trvalý pobyt v obci. Je-li občan obce starší 18 let, má ze zákona právo volit a být volen do zastupitelstva obce, hlasovat v místním referendu, vyslovit svá stanoviska na zasedání zastupitelstva, dále je také oprávněn vyjadřovat se k navrženému rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za předchozí kalendářní rok, nahlížet do uvedených dokumentů a pořizovat si z nich výpisy nebo se obracet na obecní orgány s připomínkami a návrhy (Česko, 2000).

Obec získala četný rozsah mnoha pravomocí a vykonává řadu činností, jež jsou vymezeny odpovídajícími zákony a jinými předpisy. Činnosti, které obec vykonává, lze zařadit do dvou skupin podle působnosti – samostatné a přenesené (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 19).

1.1 Samostatná a přenesená působnost

Samostatná působnost se vymezuje tím, že záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejich občanů a které zároveň určuje zákon, si obec spravuje samostatně. Jedná se především o záležitosti týkající se uspokojování potřeb svých občanů, mezi které patří bydlení, ochrana a rozvoj zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, ochrana veřejného pořádku a celkový kulturní rozvoj. Orgány státu a krajů mohou do samostatného výkonu obce zasahovat jen v případě, vyžaduje-li to ochrana zákona, a to pouze zákonem stanoveným způsobem (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 20).

Protikladem samostatné působnosti je **působnost přenesená**, která spočívá v přenesení části výkonu státní správy na územní samosprávu. Obec od státu obdrží finanční příspěvek, který má pokrýt výdaje spojené s výkonem státní správy. Přenesení daných úkolů musí obec respektovat (Sdružení místních samospráv ČR, 2022a).

Obce se dle rozsahu přenesené státní správy dělí na:

- obce s „běžnými obecními úřady“ (obce I),

- obce s „pověřenými úřady“ (obce II),
- obce „s rozšířenou působností“ (obce III) (Řezníčková, 2019, s. 13).

Na základě tohoto rozdělení jsou obcím přiřazeny úkoly v rámci státní správy. Nejvíce státní správy vykonávají trojkové obce (obce III), naopak nejméně obce jedničkové (obce I) (Řezníčková, 2019, s. 13).

1.2 Kategorizace obcí

V České republice lze obce rozlišovat i podle jejich označení. Mezi základní kategorie obcí patří:

- obec (zpravidla označována jako „vesnická“),
- městys,
- město,
- statutární město,
- hlavní město Praha (Kopecký, 2021, s. 106).

Městys neboli městečko je historický druh obce umístěný mezi vesnicí a městem (Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2022). Městysem se stává obec, stanoví-li tak na návrh obce předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Označení městys nesou i obce, které měly právo toto pojmenování užívat před 17. květnem 1954, požádají-li o to předsedu Poslanecké sněmovny (Česko, 2000).

Obec je považována za město, jestliže má na jejím území trvalý pobyt alespoň 3 000 obyvatel a stanoví-li tak předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Městy jsou zároveň obce, které byly oprávněné tento název užívat před 17. květnem 1954, pokud předseda Poslanecké sněmovny vyhoví jejich žádosti o užívání tohoto označení (Česko, 2000).

V zákoně o obcích je uveden taxativní výčet statutárních měst, kterými jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná a Mladá Boleslav. Statutární města mají svá specifika ve srovnání s jinými městy a obcemi. Jejich území se mohou členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. Městské obvody a městské části se zřizují nebo zrušují, rozhodne-li tak

zastupitelstvo města, a není-li do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí podán návrh na konání místního referenda o této věci. Statutární města se od ostatních měst a obcí liší i po formální stránce, a sice označením orgánů. Mezi orgány statutárních měst patří zastupitelstvo města, rada města a magistrát, v jehož čele stojí primátor (Kopecký, 2021, s. 107–108).

Zvláštní postavení hlavního města Prahy upravuje zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, nikoliv zákon o krajích či zákon o obcích. Praha se však kromě hlavního města považuje za kraj i obec. Člení se na městské části, které se podle Ústavy nedají považovat za územní samosprávné celky (Kopecký, 2021, s. 108).

1.3 Orgány obce

Zákon o obcích vymezuje 4 orgány obce, mezi které patří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a obecní úřad. Zastupitelstvo je zároveň jediným orgánem obce, který je zakotven v Ústavě ČR (Česko, 2000).

1.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je považováno za nejvyšší orgán obce, jímž je obec samostatně spravována. Jeho pravomoci jsou vyhrazeny v § 84 a 85 zákona o obcích. Zastupitelstvo má právo v oblasti samostatné působnosti schvalovat program rozvoje obce, schvalovat rozpočet a závěrečný účet, rozhodovat o založení či zrušení právnických osob a organizačních složek obce, ale také rozhodovat o záležitostech, které se týkají struktury a činnosti dalších orgánů obce (Býma, 2012). Zastupitelstvo je také oprávněno vydávat obecně závazné vyhlášky v samostatné působnosti (Česko, 2000).

Zastupitelstvo je pravidelně voleno vždy jednou za 4 roky, přičemž členové jsou do zastupitelstva voleni přímo občany obce, se kterými je toto právo spojeno (Býma, 2012). Počet členů zastupitelstva je určen dosavadním zastupitelstvem, a to na základě kritéria počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Minimální počet členů je 5, a to konkrétně v obci do 500 obyvatel. Naopak obec se 150 000 obyvateli může mít v zastupitelstvu maximálně 55 členů (Česko, 2000).

Zastupitelstvo se schází minimálně jednou za 3 měsíce, avšak vždy podle potřeby. Informaci o místě, době a navrženém programu zasedání sděluje obecní úřad zveřejněním na úřední desce minimálně 7 dnů před jeho konáním. Jednání zastupitelstva se zpravidla koná v územním obvodu obce, a to z toho důvodu, aby nebyla omezena účast občanů obce, jelikož

tato jednání jsou veřejná. Zasedání zastupitelstva svolává starosta, který ho také řídí. Starosta svolává zasedání zastupitelstva i v případě, kdy o to žádá alespoň 1/3 členů zastupitelstva nebo krajský hejtman. V případě žádosti se schůze koná do 21 dnů od doručení žádosti obecnímu úřadu. Zastupitelstvo je schopno se usnášet pouze v přítomnosti nadpoloviční většiny jeho členů. Usnesení je pak schváleno nadpoloviční většinou členů zastupitelstva (Sdružení místních samospráv, 2022b). Z členů zastupitelstva se následně volí rada obce, starosta a místostarosta (Provazníková, 2015, s. 28).

1.3.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu. Na rozdíl od zastupitelstva obce vykonává i přenesenou působnost, a to v podobě vydávání nařízení. Podle § 102 zákona o obcích rada obce dále připravuje podklady pro zasedání zastupitelstva, zabezpečuje hospodaření obce na základě schváleného rozpočtu, řeší připomínky, které jí předkládají členové zastupitelstva, kontroluje plnění úkolů obecním úřadem v oblasti samostatné působnosti obce, stanovuje počet zaměstnanců obecního úřadu, ale také zřizuje a ruší odbory obecního úřadu (Česko, 2000).

Obecní radu tvoří starosta, místostarosta a další členové, kteří jsou voleni z řad zastupitelstva. Počet členů rady je vždy lichý. Minimální počet je 5, maximálně však může být v radě až 11 členů, přičemž celkový počet musí být menší než 1/3 všech členů zastupitelstva. Jestliže má zastupitelstvo méně než 15 členů, rada obce se nezřizuje a její působnost vykonává starosta. V případě, že je starosta ze své funkce odvolán nebo se funkce vzdá, je zároveň zbaven svého členství v obecní radě (Sdružení místních samospráv, 2022c).

Schůze rady obce se konají podle potřeby a oproti jednání zastupitelstva zde není umožněna účast občanů obce. Aby byla rada usnášeníschopná, musí být přítomna nadpoloviční většina všech členů. Rozhodnutí je poté přijato, jestliže s ním souhlasí více než polovina všech členů rady (Sdružení místních samospráv, 2022c).

1.3.3 Starosta

Starosta reprezentuje obec navenek, přičemž po dobu jeho nepřítomnosti je zastoupen místostarostou. Starosta i místostarosta jsou do své funkce voleni zastupitelstvem z řad jeho členů, kterému zároveň odpovídají za výkon své funkce. Dle § 103 zákona o obcích starosta odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za předešlý kalendářní rok, má možnost požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení pořádku, dále

je odpovědný za informování veřejnosti o činnosti obce, rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce, které mu určí rada obce a je také povinen svolat zasedání zastupitelstva a řídit ho. V neposlední řadě má rovněž pravomoc jmenovat a odvolávat tajemníka obecního úřadu, a to na základě souhlasu ředitele krajského úřadu. Společně s místostarostou pak podepisují právní předpisy obce (Česko, 2000).

1.3.4 Obecní úřad

Zákon o obcích uvádí, že obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem obecního úřadu a zaměstnanci, přičemž starosta stojí v jeho čele. Obecní úřad plní úkoly v oblasti samostatné působnosti, které mu uloží zastupitelstvo nebo rada, ale také vykonává úkoly v oblasti přenesené působnosti. Úřad může být členěn na odbory, které jsou zřízeny radou obce a které se zabývají jednotlivými typy činností (Česko, 2000).

2 ROZPOČET OBCE

Lee, Johnson a Joyce (2013, s. 14) definují rozpočet jako dokument či jejich soubor, který souvisí s finanční situací a budoucími plány organizace a který zahrnuje informace o jejich příjmech, výdajích, činnostech a stanovených cílech.

Hejduková (2015, s. 42–43) uvádí, že rozpočet je základním nástrojem finančního hospodaření územní samosprávy, který obec sestavuje na rozpočtové období jednoho kalendářního roku. Zpravidla jej sestavuje jako vyrovnaný. Sestavený rozpočet obsahuje příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace nevyjímaje tvorbu a použití peněžních fondů, pokud neprobíhají mimo rozpočet.

Rozpočet je sestavován na základě střednědobého výhledu rozpočtu, který jsou obce dle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních samospráv taktéž povinny sestavit. Střednědobý výhled rozpočtu se sestavuje na 2 až 5 let následujících po roce, na který je rozpočet sestavován a obsahuje údaje týkající se příjmů a výdajů, především dlouhodobých závazků a pohledávek (Lajtkepová, 2021, s. 72–73).

Při přípravě rozpočtu a rozpočtového cyklu musí obec respektovat tzv. rozpočtové zásady, a sice zásadu pravidelnosti neboli zásadu každoročního sestavování a schvalování rozpočtu, zásadu reálnosti a pravdivosti navržených příjmů a výdajů, zásadu úplnosti a jednotnosti, tzn., aby rozpočet zahrnoval všechny finanční operace obce, dále zásadu vyrovnanosti rozpočtu a zásadu publicity a srozumitelnosti, která říká, že rozpočet je dostupný veřejnosti a ta mu rozumí (Sedmihradská, 2015, s. 38).

2.1 Rozpočtová skladba

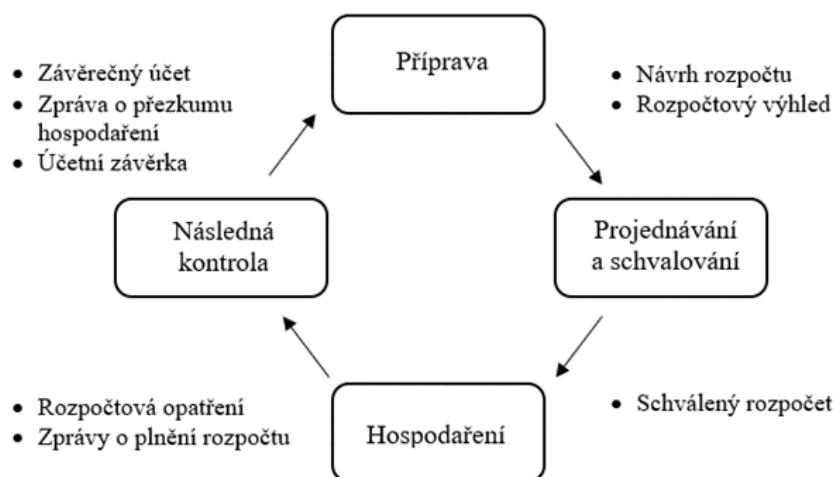
Rozpočtová skladba zajišťuje jednotnou klasifikaci příjmů a výdajů v celé rozpočtové sféře. Určuje hlediska, dle kterých se příjmy a výdaje třídí. Z hlediska druhového, které je základní, se příjmy a výdaje třídí podle příjmových a výdajových druhů (Lajtkepová, 2021, s. 17).

Územní rozpočet bývá dle Sedmihradské (2015, s. 30) zpravidla rozdělen na běžný a kapitálový. Běžný rozpočet zachycuje příjmy a výdaje, které se každoročně opakují. Běžné příjmy by měly krýt běžné výdaje, aby tak bylo splněno tzv. zlaté pravidlo vyrovnaného rozpočtu. Oproti tomu kapitálový rozpočet se dle Provazníkové (2015, s. 61) týká jednorázových příjmů a výdajů, přičemž tyto příjmy jsou použity na financování investičních potřeb. Sestavování běžného a kapitálového rozpočtu však není pro obce v ČR povinností (Provazníková, 2015, s. 66).

2.2 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces lze charakterizovat jako soubor činností, které jsou potřebné k řízení hospodaření obce v daném rozpočtovém období. Jeho doba trvání je delší než kalendářní rok, konkrétně 1,5 až 2 roky. Rozpočtový proces není upraven zákonem, tudíž mají jednotlivé obce tento proces odlišný. Výjimku tvoří některé zásady a fáze, které mají všechny obce stejné (Provazníková, 2015, s. 63).

Podle Sedmihradské (2015, s. 37) se rozpočtový proces skládá ze čtyř fází. Jde o sestavování rozpočtu, projednávání rozpočtu a jeho schvalování, hospodaření podle rozpočtu a následnou kontrolu rozpočtu. Jednotlivé fáze rozpočtového cyklu jsou znázorněny na obrázku č. 1.

Obrázek 1 Rozpočtový cyklus

Zdroj: Sedmihradská, 2015, s. 37, vlastní zpracování

Návrh rozpočtu, jenž by měl vycházet z analýzy hospodaření minulých let, sestavuje finanční odbor. Finanční odbor také sestavuje rozpočtový výhled, jakožto podklad pro tvorbu rozpočtu. Sestavený návrh rozpočtu je poté projednáván výkonnými orgány, tedy finančním výborem a radou obce, jejichž případné připomínky odbor do návrhu rozpočtu zpracuje (Provazníková, 2015, s. 63). Obec má povinnost návrh rozpočtu zveřejnit na úřední desce a na internetových stránkách obce, a to minimálně 15 dní před jeho projednáním na zasedání zastupitelstva. Občané jsou s návrhem rozpočtu seznamováni a zároveň jsou oprávněni se k němu vyjadřovat buď písemně, nebo ústně při jeho projednávání zastupitelstvem (Řezníčková, 2019, s. 94).

Schvalování rozpočtu je pak výhradně v rukou zastupitelstva. Zastupitelé mohou rozpočet schválit jako vyrovnaný, schodkový nebo přebytkový (Provazníková, 2015, s. 63).

V případě, že schválí rozpočet se schodkem, je třeba tento schodek uhradit z finančních prostředků minulých let nebo jej pokrýt půjčkou či úvěrem. Přebytkový rozpočet může být schválen pouze tehdy, pokud některé příjmy budou využity až v následujícím roce, nebo jestliže budou sloužit ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let. Schválený rozpočet je obec povinna zveřejnit na úřední desce a na svých internetových stránkách do 30 dnů ode dne jeho schválení (Pospíšil a Žufan, 2019, s. 118–119).

Neschválí-li zastupitelstvo rozpočet obce před 1. lednem rozpočtového roku, musí stanovit pravidla rozpočtového provizoria, která jsou potřebná pro řízení hospodaření. V takovém případě obec hospodaří na základě ještě neschváleného rozpočtu nebo podle rozpočtu loňského (Lajtkepová, 2021, s. 73).

Po uplynutí rozpočtového období proběhne vyúčtování, připraví se závěrečný účet a účetní závěrka a provede se přezkum hospodaření (Sedmíhradská, 2015, s. 38).

2.3 Příjmy obecního rozpočtu

Příjmy obecního rozpočtu lze rozdělit na:

- daňové příjmy,
- nedaňové příjmy,
- kapitálové příjmy,
- přijaté transfery (Gregorová, 2015).

2.3.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy tvoří podstatnou část příjmů obecního rozpočtu. Jedná se zejména o obcím svěřenou daň z nemovitých věcí a sdílené daně, které zahrnují určitý podíl z celostátního hrubého výnosu daně z příjmu fyzických a právnických osob a daně z přidané hodnoty. Mezi daňové příjmy lze zařadit i místní poplatky, a to například poplatky za užívání veřejného prostranství, ze psů, za komunální odpad, z výherních hracích přístrojů atd. O tom, zda budou poplatky v obci vybírány a v jaké výši, rozhoduje zastupitelstvo na základě zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Daňový charakter mají také správní poplatky, tj. poplatky za provedení správních úkonů a rozhodnutí, jejichž výsledkem jsou vydaná rozhodnutí, povolení atd. (Lajtkepová, 2021, s. 74).

2.3.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy jsou považovány za další významný zdroj příjmů obecního rozpočtu. Řadí se mezi ně příjmy z pronájmu majetku a z prodeje neinvestičního majetku, příjmy z užitelských poplatků za veřejné statky a také příjmy z vlastní činnosti obce (Buchta, 2016, s. 140).

2.3.3 Kapitálové příjmy

Jak uvádí Provazníková (2015, s. 168), do kapitálových příjmů se zahrnují příjmy z prodeje majetku obce a příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů. Lze je charakterizovat jako příjmy jednorázové a neopakovatelné.

2.3.4 Přijaté transfery

Transfery, zejména dotace, jsou druhým nejvýznamnějším zdrojem financování obcí. Lze je třídit podle různých hledisek. Jsou-li dotace rozděleny na účelové a neúčelové, jedná se o třídění podle účelu. Dotace účelové neboli specifické jsou obci poskytovány na konkrétní účel. Naopak dotace neúčelové, označované také jako všeobecné, by měly sloužit jako doplnění chybějících zdrojů. Za neúčelovou dotaci lze označit dotaci v podobě příspěvku na výkon státní správy. Další způsob třídění rozděluje dotace na investiční (kapitálové) a neinvestiční (běžné). Dotace investiční slouží k financování investic, zatímco dotace neinvestiční k financování provozní činnosti obce. Dotace se dále dělí podle toho, jakým způsobem je obce získávají. Jestliže na ně obce mají automaticky nárok a jsou jim vypláceny bez nutnosti o ně žádat, jedná se o dotace pravidelné. Opakem jsou dotace nepravidelné, na které obce nemají automaticky nárok, a tudíž je získají až na základě podání žádosti a splnění předem stanovených podmínek (Řezníčková, 2019, s. 145–146).

Obcím mohou být přidělovány dotace ze státního rozpočtu, dotace od krajů, návratné finanční výpomoci, dotace ze státních mimorozpočtových fondů a v neposlední řadě také dotace z EU (Provazníková, 2015, s. 136)

2.3.5 Ostatní příjmy

Do ostatních příjmů lze zahrnout návratné příjmy, tj. úvěry, půjčky či emise komunálních obligací, dále výnosy z veřejných sbírek, dary a ostatní nahodilé příjmy (Provazníková, 2015, s. 168, 170).

2.4 Výdaje obecního rozpočtu

Výdaje územních samospráv lze členit na:

- běžné výdaje,
- kapitálové výdaje (Gregorová, 2015).

2.4.1 Běžné výdaje

Jako běžné výdaje se označují ty výdaje, které se pravidelně opakují a které slouží k financování běžných potřeb obce v daném rozpočtovém roce. Jedná se o výdaje vynaložené zejména na platy zaměstnanců, nákup materiálu, energie, paliv, vody, služeb či sociální dávky (Provazníková, 2015, s. 194). Běžné výdaje tvoří nejdůležitější skupinu výdajů obecního rozpočtu (Buchta, 2016, s. 141).

2.4.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje souvisí s financováním dlouhodobých investičních potřeb, jejichž doba je delší než jeden rozpočtový rok (Provazníková, 2015, s. 194). Součástí kapitálových výdajů jsou zejména výdaje na pořízení hmotného a nehmotného majetku, výdaje na nákup cenných papírů, splátky úvěrů a další (Lajtkepová, 2021, s. 75).

2.5 Kontrola hospodaření obce

Dle Lajtkepové (2021, s. 76) se kontrola hospodaření obce rozděluje na vnitřní a vnější. V rámci vnitřní kontroly má nejvyšší kontrolní funkci zastupitelstvo, které je oprávněno kontrolovat radu a jiné orgány obce. Rada poté dohlíží na činnost orgánů obecního úřadu. Povinností zastupitelstva je také zřizovat finanční a kontrolní výbor, jejichž pravomoci jsou uvedeny v § 119 zákona o obcích. Finanční výbor kontroluje, jak obec hospodaří s majetkem a finančními prostředky, popřípadě vykonává úkoly, které mu uloží zastupitelstvo obce. Kontrolní výbor má pravomoc kontrolovat plnění usnesení zastupitelstva a rady a dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem v oblasti samostatné působnosti. Vnitřní kontrolu je nutno provést alespoň jednou za tři měsíce. Vnější kontrolu neboli přezkoumání hospodaření obce za uplynulý rok provádí krajský úřad nebo auditor, požádá-li o to sama obec. V případě, že tuto činnost vykonává auditor, potom jsou náklady na přezkoumání hospodaření hrazeny z rozpočtu obce.

2.6 Závěrečný účet

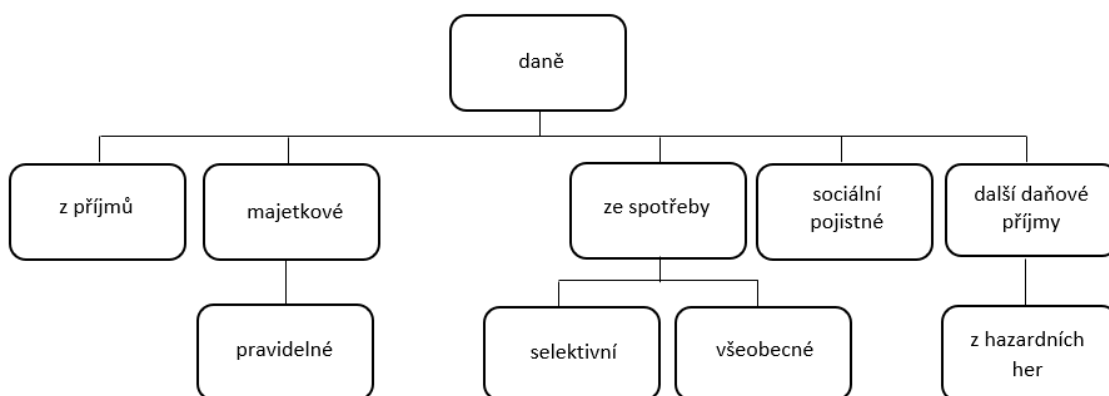
Závěrečný účet obsahuje údaje týkající se plnění rozpočtu, hospodaření s majetkem a údaje o ostatních peněžních operacích, na jejichž základě dochází ke zhodnocení finančního hospodaření obce. Součástí závěrečného účtu je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům ostatních krajů či obcí, ke státním fondům či Národnímu fondu a dalším rozpočtům a k hospodaření ostatních osob (Řezníčková, 2019, s. 98).

Občané mají právo se k závěrečnému účtu vyjádřit, proto musí být jeho návrh vhodným způsobem zveřejněn, a to minimálně 15 dní před jeho projednáním na zasedání zastupitelstva. Závěrečný účet je poté projednán zastupitelstvem nejpozději do 30. června. Výsledkem tohoto projednání je vyjádření s celoročním hospodařením „bez výhrad“ nebo „s výhradami“ (jestliže došlo ke zjištění chyb či nedostatků v hospodaření) (Provazníková, 2015, s. 65). Schválený závěrečný účet je obec povinna zveřejnit na úřední desce a na svých internetových stránkách do 30 dnů ode dne jeho schválení (Řezníčková, 2019, s. 99).

3 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

„Daňový systém je souhrn všech daní, které se na daném území, zpravidla státním, vybírají. Daňový systém zahrnuje rovněž vztahy mezi jednotlivými daněmi a pravidla, podle kterých se daně vybírají“ (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 53).

Správný daňový systém by měl být spravedlivý. Zásadu spravedlnosti lze posoudit podle dvou principů, a sice principu prospěchu a principu platební schopnosti. Princip prospěchu říká, že daně by měl platit poplatník na základě toho, jaký je jeho užitek z veřejných statků a služeb. Princip platební schopnosti má dvojí pojetí – horizontální, kdy poplatník platí daně odpovídající jeho platební schopnosti a vertikální, jehož požadavkem je, aby poplatníci, kteří mají větší platební schopnost, platili vyšší daně. Nezbytným požadavkem na daňový systém je rovněž efektivnost, která zajišťuje minimalizaci nákladů na správu daně (Hamerníková, 2017, s. 46). Dalšími požadavky jsou právní perfektnost a průhlednost či pozitivní ovlivňování chování ekonomických subjektů (Kubátová, 2018, s. 42).

Obrázek 2 Daňová soustava České republiky

Zdroj: Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 59, vlastní zpracování

Obrázek č. 2 znázorňuje rozdělení daní tvořících daňovou soustavu České republiky. Uvedené daně lze rozdělit do dvou skupin, a sice na přímé a nepřímé. Kromě odvodu daní platí v České republice taktéž povinnost odvádět pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na zdravotní pojištění. Pojistné na sociální pojištění tvoří příjem státního rozpočtu, zatímco pojistné na zdravotní pojištění je příjmem zdravotních pojišťoven. O tom, komu budou přiděleny výnosy z jednotlivých daní, rozhoduje rozpočtové určení daní (Hamerníková, 2017, s. 53).

Jednotlivé daně tvořící daňovou soustavu České republiky jsou upraveny právními předpisy. Kromě právních předpisů upravujících daně souvisí s daňovou soustavou rovněž daňový řád

a zákon o rozpočtovém určení daní. Daňový řád stanovuje, jakým způsobem mají správci daní postupovat a také práva a povinnosti daňových subjektů. Dále určuje pravidla pro správu daní, udává postupy pro vyměřování, placení a vymáhání daní a definuje základní pojmy. Jak již bylo uvedeno výše, rozpočtové určení daní se zabývá přerozdělováním daňových výnosů, a to především obcím a krajům nebo státním účelovým fondům (Hejduková, 2015, s. 95). Problematice rozpočtového určení daní se dále věnuje podkapitola 3.4.

3.1 Definice daně

Kubátová (2018, s. 15) definuje daň jako povinnou, nenávratnou, zákonem určenou platbu do veřejného rozpočtu. Jedná se zároveň o platbu neúčelovou a neekvivalentní. Daň může být buď pravidelně se opakující, jedná-li se například o každoroční placení daně z příjmu, nebo nepravidelná, placená za určitých okolností, jako je třeba převod nemovitosti.

Nenávratnost znamená, že subjekt platící daň nemůže očekávat vrácení této platby. Neúčelovost spočívá v tom, že subjekt, který daň platí, si nemůže vybrat na jaký účel bude jeho platba v rámci veřejného sektoru použita, respektive, co z ní bude financováno. Neekvivalentností daně se rozumí skutečnost, že subjekt přispívající do veřejného rozpočtu platbou daně nemá nárok na odpovídající protihodnotu z výdajů veřejných financí (Hejduková, 2015, s. 84).

Buchta (2016, s. 58) rozlišuje dva typy daňových subjektů, a sice daňového poplatníka a plátce, jejichž povinností je daň platit či odvádět. Poplatníkem daně je osoba, jehož příjem či majetek je podroben zdanění. Plátcem daně je osoba, která musí daň vybrat od daňových poplatníků a následně odvést do veřejného rozpočtu.

3.2 Přímé daně

Hejduková (2015, s. 87) uvádí, že přímé daně platí poplatník podle své důchodové či majetkové situace, a tudíž je nemůže přenést na jiný subjekt. Proto se přímé daně rozdělují na tyto dvě skupiny:

- daně důchodové,
- daně majetkové.

První skupinou přímých daní jsou daně důchodové, týkající se důchodu fyzické nebo právnické osoby, který má podobu mzdy či zisku. Na základě této definice lze mezi

důchodové daně zařadit daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu právnických osob (Hejduková, 2015, s. 87).

Předmětem **daně z příjmu fyzických osob** jsou příjmy ze závislé činnosti, ze samostatné činnosti, z kapitálového majetku, z nájmu a ostatní příjmy. Jedná se o příjmy peněžní i nepeněžní. Poplatníky této daně jsou fyzické osoby, které jsou daňovými rezidenty nebo daňovými nerezidenty ČR. Sazba daně je ve výši 15 % a zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Základem daně je částka, o kterou příjmy poplatníka převyšují výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Daň z příjmu fyzických osob upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, který obsahuje výčet možných osvobození od daně, nezdanitelnou částku a ostatní náležitosti (Lajtkepová, 2021, s. 44).

Daň z příjmu právnických osob je rovněž upravena v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Zákon uvádí, že předmětem této daně jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem, jestliže není stanoveno jinak. Poplatníci daně z příjmu právnických osob jsou daňovými rezidenty či daňovými nerezidenty ČR a jsou to právnické osoby, organizační složky státu a další v zákoně jmenovaní. Sazba daně činí 19 % a zdaňovacím obdobím může být kalendářní či hospodářský rok, doba od rozhodného dne fúze nebo účetní období. I u této daně zákon stanovuje možná osvobození od daně, položky snižující základ daně a jiné náležitosti (Česko, 1992a).

Majetkové daně tvoří druhou část přímých daní. Předmětem těchto daní je majetek, z něhož se daň platí, a to bez respektování důchodové situace poplatníka (Hejduková, 2015, s. 87). Lajtkepová (2021, s. 44) mezi majetkové daně řadí daň z nemovitých věcí a silniční daň.

Daň z nemovitých věcí přibližuje zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, který tuto daň člení na daň z pozemků a daň ze staveb (Česko, 1992b). Daň z nemovitých věcí je podrobně rozebrána ve čtvrté kapitole.

Daň silniční je vymezena zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve kterém je uvedeno, že silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná v ČR, provozovaná v ČR a používaná k podnikání, jsou předmětem silniční daně. Silniční daní jsou vždy zatíženy nákladní automobily s hmotností nad 3,5 tuny registrované v ČR. Zákon také definuje, co není předmětem daně. Poplatníkem daně je zpravidla provozovatel vozidla, který je zapsán v technickém průkazu vozidla. Sazbu daně zákon stanovuje podle typu vozidla a představuje pevnou roční částku. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Kromě těchto náležitostí zákon taxativně vyjmenovává osvobození od daně a jiné (Česko, 1993).

3.3 Nepřímé daně

Dle Hejdukové (2015, s. 87) se nepřímé daně týkají zpravidla spotřeby. U nepřímých daní se rozlišuje plátce a skutečný nositel daně. Prostřednictvím ceny lze přenést daňovou povinnost na jiný subjekt, především na spotřebitele. Nepřímé daně jsou obsaženy v ceně zboží a služeb a vybírají se tak při jejich prodeji konečnému zákazníkovi. Daň, kterou plátce od spotřebitele vybere poté odvede správci daně. Nepřímé daně lze rozdělit na:

- daně univerzální (všeobecné),
- daně selektivní.

Univerzální daně se vztahují na veškeré zboží a služby. Jejich typickým příkladem je daň z přidané hodnoty (Hejduková, 2015, s. 87).

Daň z přidané hodnoty patří mezi nejvíce výtěžnou daň. Dle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty se v současnosti uplatňují tři sazby daně. Základní sazba daně je ve výši 21 %, první snížená sazba daně ve výši 15 % a druhá snížená sazba je stanovena na 10 %. Zákon také uvádí taxativní výčet osvobození od daně bez nároku na odpočet. Mezi tato osvobozená plnění patří například zdravotní služby, rozhlasové a televizní vysílání či sociální pomoc. Plátcem DPH se musí stát osoba, jejíž obrat za nejvýše 12 po sobě jdoucích měsíců přesáhne 1 mil. Kč, nebo rozhodne-li se pro registraci dobrovolně. Zákon udává plátcům povinnost podávat každý měsíc kontrolní hlášení (Lajtkepová, 2021, s. 46).

Daně selektivní neboli výběrové se na rozdíl od daní univerzálních týkají pouze vybraného zboží. Mezi tyto daně patří daně spotřební a ekologické (Hejduková, 2015, s. 87).

Spotřební daně upravuje zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, který zapracovává příslušné předpisy Evropské unie. Ke spotřebním daním patří daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a meziproductů, daň z tabákových výrobků, daň ze zahřívavých tabákových výrobků a daň ze surového tabáku. Spotřební daně jsou výtěžné obdobně jako DPH. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc (Lajtkepová, 2021, s. 46).

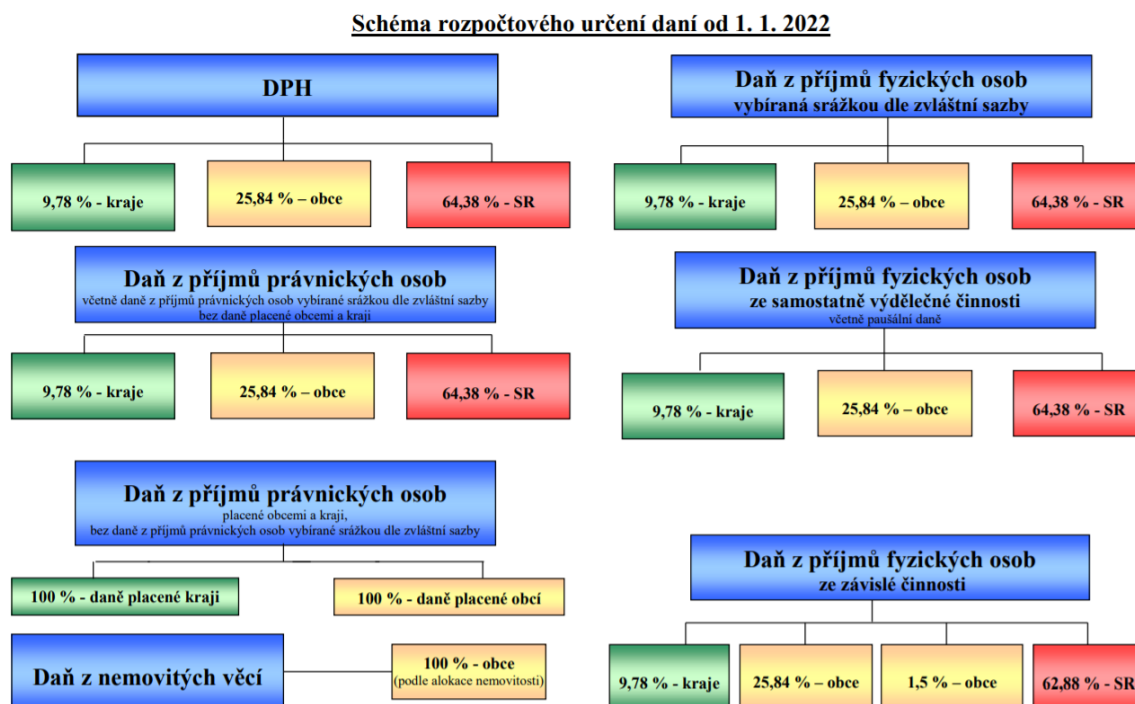
Daně ekologické byly v ČR zavedeny v roce 2008. Patří mezi ně daň ze zemního plynu, z elektřiny a z pevných paliv. O jednotlivých daních se zmiňuje zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Správu ekologických daní provádí celní orgány (Hamerníková, 2017, s. 60).

3.4 Rozpočtové určení daní

Rozpočtové určení daní neboli daňové určení stanovuje, do kterého z veřejných rozpočtů, popřípadě mimorozpočtového fondu, konkrétní daň či její část plyne. Způsob rozdělování daňových výnosů mezi stát, kraje a obce předepisuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Výběr daní zabezpečuje Finanční správa ČR, která následně převádí, zpravidla dvakrát za měsíc, příslušný podíl na konta obcí a krajů (Pospíšil a Žufan, 2019, s. 101).

Dle rozpočtového určení se daně dělí na svěřené a sdílené. Svěřené daně jsou charakteristické tím, že celý jejich výnos plyne do konkrétního rozpočtu v rámci rozpočtové soustavy nebo do mimorozpočtového fondu. Konkrétní rozpočet už potom může s tímto přiřazeným výnosem hospodařit, jelikož již nedochází k jeho přerozdělení. Typickou svěřenou daní je daň z nemovitých věcí, jejíž výnos plyne ze sta procent do rozpočtu obce, ve které se nemovitost nachází. Svěřenou daní je i daň silniční, ze které je celý výnos přiřazen mimorozpočtovému Státnímu fondu dopravní infrastruktury. Sdílené daně jsou takové daně, jejichž výnosy se dělí mezi státní rozpočet a rozpočet územních samosprávných celků. Jedná se o daň z příjmu fyzických osob, daň z příjmu právnických osob, daň z přidané hodnoty a daň z minerálních olejů, která je součástí spotřebních daní (Lajtkepová, 2021, s. 48).

Obcím přísluší vždy konkrétní podíl z hrubého celostátního výnosu daní z příjmu a daně z přidané hodnoty. Konkrétní podíly jednotlivých obcí ČR jsou zveřejněny ve vyhlášce č. 313/2021 Sb., o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Uvedené podíly jsou vypočítány na základě koeficientů a počtu obyvatel v dané obci v poměru k počtu obyvatel v ČR, katastrální výměry, počtu žáků a studentů ve školách, jejichž zřizovatelem je obec, v poměru k žákům a studentům ve školách v ČR (Lajtkepová, 2021, s. 48).

Obrázek 3 Rozpočtové určení daní

Zdroj: Finanční správa, 2022, vlastní zpracování

Schéma rozpočtového určení znázorňuje, jakým procentem se kraje, obce a stát podílejí na hrubém celostátním výnosu vybraných daní. Z obrázku je patrné, že největší podíl daní připadá státu, s výjimkou daně z nemovitých věcí, jejíž 100% výnos přísluší obci, na jejímž území se nemovitost nachází. Obci rovněž náleží celý výnos daně z právnických osob zaplacené obcí. Daňové příjmy rozpočtu obce jsou dále tvořeny podílem ve výši 25,84 % z celostátního hrubého výnosu důchodových daní a daně z přidané hodnoty. Co se týká daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, náleží obcím kromě podílu 25,84 % zároveň podíl ve výši 1,5 %, který je rozdělený na základě počtu zaměstnanců obce.

Kraje se na hrubém celostátním výnosu daně z přidané hodnoty a důchodových daní podílejí pouze z 9,78 %. Výjimku tvoří daň z příjmu právnických osob placená kraji, na níž mají 100% nárok.

Díky rozpočtovému určení daní obec získává do svého rozpočtu podstatnou část příjmů. Důležitým příjmem je především daň z nemovitých věcí, neboť obci náleží celý její výnos a má tak možnost tento výnos zvýšit pomocí koeficientu.

4 DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ

Daň z nemovitých věcí, dříve daň z nemovitostí, vznikla sloučením dvou předchozích daní, a sice zemědělskou daní z pozemků a daní domovní. Kromě toho došlo v nové právní úpravě k rozšíření předmětu daně na většinu pozemků a staveb. Tato daň je upravena již od roku 1993, kdy vznikla a je jedinou daní, jejíž výnos plyne celý do rozpočtů obcí. Proto bývá také často označována jako místní daň. Obce však nerozhodují o zavedení daňové povinnosti na jejich území, jelikož tato povinnost se ze zákona týká celého území České republiky (Řezníčková, 2019, s. 104–105).

Mimo výnosů ze sdílených daní se daň z nemovitých věcí považuje za nejdůležitější daňový příjem obcí, neboť její výnos jednoznačně převyšuje výnosy z poplatků. Je to zapříčiněno zejména její plošností, tedy tím, že se týká všech nemovitých věcí v katastrálním území obce, nikoliv jen některých. Mezi další výhodu patří rovněž pravidelný výběr daně, jelikož nemovité věci se zdaňují každoročně (Řezníčková, 2019, s. 105).

Obecně je daň z nemovitých věcí daní příjmovou, kterou upravuje zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Tvoří ji daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek (Pelikánová, 2018, s. 115).

4.1 Daň z pozemků

Tato podkapitola se podrobněji zaměřuje na daň z pozemků. V rámci této části bude vysvětleno, co je předmětem této daně, kdo ji platí, které pozemky jsou od daně osvobozeny, jak se daň vypočítá a jaké jsou daňové sazby.

4.1.1 Předmět daně

Předmětem daně z pozemků jsou dle § 2 zákona o dani z nemovitých věcí pozemky evidované v katastru nemovitostí a nacházející se na území České republiky. Zákon rovněž uvádí, které pozemky nejsou předmětem daně. Patří mezi ně pozemky, které jsou zastavěny zdanitelnými stavbami v rozsahu zastavěné plochy těchto staveb, pozemky lesní, na kterých se nacházejí ochranné lesy a lesy zvláštního určení, dále pozemky, jež jsou vodní plochou, avšak kromě rybníků užívaných k intenzivnímu a průmyslovému chovu ryb, pozemky vyhrazené pro obranu České republiky a v neposlední řadě pozemky, které patří k jednotce bytového domu a společné pozemky, které jsou užívané spoluvlastníky bytových jednotek (Česko, 1992b).

4.1.2 Poplatníci daně

Za poplatníka daně z pozemků se zpravidla považuje vlastník pozemku. Jedná-li se o pozemek ve vlastnictví státu, poplatníkem daně je státní příspěvková organizace, organizační složka státu, státní fond, státní podnik či právnická osoba, která je oprávněná daný pozemek užívat na základě výpůjčky. Není-li vlastník pozemku znám, je poplatníkem této daně uživatel pozemku. Poplatníkem daně může být také nájemce nebo pachtýř u pronajatého nebo propachtovaného pozemku, pokud je zjednodušeným způsobem evidován v katastru nemovitostí, je s ním příslušná hospodařit Správa státních hmotných rezerv nebo Státní pozemkový úřad, nebo je-li tento pozemek převedený na Ministerstvo financí (Česko, 1992b).

4.1.3 Osvobození od daně

Dle § 4 zákona o dani z nemovitých věcí se osvobození od daně vztahuje na pozemky ve vlastnictví státu či ve vlastnictví obce, na jejímž území pozemky leží. Osvobození se týká také pozemků užívaných diplomaty a konzuly, a to pouze v případě, nejsou-li občany České republiky, a je-li zaručena vzájemnost. Dále jsou od daně osvobozeny pozemky tvořící jeden funkční celek se zdanitelnou stavbou, která slouží k provádění náboženských obřadů nebo jejímž vlastníkem jsou obecně prospěšné společnosti, odborové organizace, spolky a organizace zaměstnavatelů. Osvobozeny jsou také pozemky, na kterých stojí zdanitelná stavba sloužící škole, poskytování péče o děti do 3 let, knihovně, archivu, muzeu či galerii, zdravotnickému zařízení, zařízení sociálních služeb nebo ústavu. Osvobození se týká rovněž pozemků veřejně přístupných parků a sportovišť či pozemků, na kterých jsou vytvořena pohřebiště (Česko, 1992b).

4.1.4 Základ daně

Základem daně u **orné půdy, vinic, chmelnic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů** je cena půdy zjištěná součinem skutečné výměry pozemku v m² a průměrnou cenou pozemku stanovenou na 1 m² ve vyhlášce vydané na základě zmocnění v zákoně. Průměrnou cenu lze zjistit na úřadě obce, pod níž pozemek spadá, případně u správce daně.

U pozemků **hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb** se základ daně vypočítá vynásobením skutečné výměry pozemku v m² a částky 3,80 Kč nebo je základem daně cena pozemku zjištěná na základě platných cenových předpisů k 1. lednu zdaňovacího období.

Jedná-li se o **ostatní pozemky**, pak je základ daně stanoven skutečnou výměrou pozemku v m² k 1. lednu zdaňovacího období (Pelikánová, 2018, s. 117).

4.1.5 Sazba daně

Sazby daně z pozemků jsou zobrazeny v tabulce č. 1. Tyto sazby se liší v závislosti na typu pozemku. Podle základu daně má sazba dvojí vyjádření. U pozemků, jejichž základ daně je vyjádřen v korunách, je sazba stanovena procentem. Pokud je však základ daně vyjádřen v měrných jednotkách, je sazba stanovena v korunách.

Tabulka 1 Sazby daně z pozemků

Pozemky	Sazba daně
Orná půda, vinice, chmelnice, zahrada, ovocný sad	0,75 %
Trvalý travní porost, hospodářský les, rybník s intenzivním a průmyslovým chovem ryb	0,25 %
Zpevněné plochy ostatních pozemků sloužících pro zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství	1 Kč/m ²
Zpevněné plochy ostatních pozemků sloužících pro energetiku, dopravu, stavebnictví, průmysl, ostatní druhy podnikání	5 Kč/m ²
Stavební pozemek	2 Kč/m ²
Ostatní plocha	0,20 Kč/m ²
Zastavená plocha a nádvoří	0,20 Kč/m ²

Zdroj: Česko, 1992b, vlastní zpracování

Stavebním pozemkem se rozumí pozemek, který je určený k zastavení zdanitelnou stavbou, na niž bylo vydáno stavební povolení nebo která byla ohlášena. Jestliže ohlášení či stavební povolení přestane platit nebo pokud se zdanitelná stavba určená k zástavbě pozemku stane předmětem daně ze staveb a jednotek, přestane být pozemek stavebním pozemkem (Česko, 1992b).

Sazba daně se u stavebních pozemků násobí koeficientem, který je jednotlivým obcím přiřazen podle počtu obyvatel na základě posledního sčítání lidu. V obcích jsou stanoveny tyto koeficienty:

- **1,0** (do 1 000 obyvatel),

- 1,4 (1 000 – 6 000 obyvatel),
- 1,6 (6 000 – 10 000 obyvatel),
- 2,0 (10 000 – 25 000 obyvatel),
- 2,5 (25 000 – 50 000 obyvatel),
- 3,5 (nad 50 000 obyvatel, ve statutárních městech a ve Františkových Lázních, Mariánských Lázních, Luhačovicích a Poděbradech),
- 4,5 (v Praze).

Obec může pro své jednotlivé části tento zákonem stanovený koeficient obecně závaznou vyhláškou upravit. A to zvýšením o jednu kategorii nebo snížením o jednu až tři kategorie podle členění koeficientů uvedených výše. Koeficient 4,5 je možno zvýšit na 5,0 (Česko, 1992b).

4.2 Daň ze staveb a jednotek

Tato podkapitola se podrobněji věnuje dani ze staveb a jednotek. Bude zde uvedeno, co je předmětem daně, kdo je daňovým poplatníkem, jaká jsou možná osvobození od daně, jak se stanoví základ daně a jaké jsou sazby.

4.2.1 Předmět daně

Předmětem daně ze staveb a jednotek jsou podle § 7 zákona o dani z nemovitých věcí zdanitelné stavby a zdanitelné jednotky, které se nacházejí na území České republiky. Zdanitelnou stavbou se rozumí dokončená nebo užívaná budova či inženýrská stavba. Aby se jednalo o zdanitelnou jednotku, musí být rovněž dokončená nebo užívaná. I zde zákon uvádí, co je vyňato z předmětu daně. Jedná se o zdanitelnou stavbu, v níž se nacházejí zdanitelné jednotky (Česko, 1992b).

4.2.2 Poplatníci daně

Za poplatníka daně ze staveb a jednotek se zpravidla považuje vlastník zdanitelné stavby či jednotky. Jedná-li se o zdanitelnou stavbu nebo jednotku, jež je ve vlastnictví státu, poplatníkem daně je státní příspěvková organizace, organizační složka státu, státní fond, státní podnik či právnická osoba, která je oprávněná tuto stavbu či jednotku užívat na základě výpůjčky. Poplatníkem daně může být také nájemce nebo pachtýř u pronajaté nebo propachtované jednotky, nezahrnující sklep nebo komoru, nebo stavby, kromě obytného

domu, pokud jsou s nimi příslušné hospodařit Správa státních hmotných rezerv nebo Státní pozemkový úřad, nebo jsou-li převedeny na Ministerstvo financí (Česko, 1992b).

4.2.3 Osvobození od daně

V § 9 zákona o dani z nemovitých věcí je uveden výčet staveb a jednotek, které jsou od daně osvobozeny. Zákonem uvedený výčet se dosti podobá tomu u pozemků. Osvobození se týká zdanitelných staveb a jednotek, které jsou ve vlastnictví státu či obce, na jejímž území se stavby a jednotky nacházejí. Týká se to také těch staveb a jednotek, jež jsou užívány konzuly a diplomaty, a to pouze v případě, nejsou-li občany České republiky, a je-li zaručena vzájemnost. Dále jsou od daně osvobozeny zdanitelné stavby a jednotky sloužící škole, poskytování péče o děti do 3 let, knihovně, veřejnému archivu, muzeu či galerii, zdravotnickému zařízení, zařízení sociálních služeb, také zdanitelné stavby a jednotky sloužící k úpravě odpadů, k rekultivaci skládek či pro třídění a sběr odpadu. Zároveň jsou dle zákona od daně osvobozeny zdanitelné stavby vodárenských objektů včetně úpraven vod, kanalizačních objektů či čistíren odpadních vod a zdanitelné stavby k závlaze a odvodňování pozemků. Zdanění rovněž nepodléhají zdanitelné stavby a jednotky, které slouží k zajištění osobní hromadné přepravy nebo ty, jež jsou ve vlastnictví veřejných vysokých škol (Česko, 1992b).

4.2.4 Základ daně

Základ daně u **zdanitelné stavby** je stanoven výměrou zastavěné plochy v m² k 1. lednu zdaňovacího období. Zastavěnou plochou se rozumí zastavěná plocha stavby dle stavebního zákona, jež odpovídá nadzemní části zdanitelné stavby.

Základem daně u **zdanitelné jednotky** je upravená podlahová plocha neboli výměra podlahové plochy jednotky v m² k 1. lednu zdaňovacího období, kterou je potřeba dále vynásobit příslušným koeficientem. Nachází-li se jednotka v budově bytového domu a její součástí je podíl na pozemku nebo je-li její vlastník spoluvlastníkem jiného pozemku, pak se výměra podlahové plochy vynásobí koeficientem 1,22. V ostatních případech je vynásobena koeficientem 1,20 (Česko, 1992b).

4.2.5 Sazba daně

Sazby daně ze staveb a jednotek jsou zobrazeny v tabulce č. 2. Sazby jsou odlišné podle toho, o jaký typ stavby či jednotky se jedná.

Tabulka 2 Sazby daně ze staveb a jednotek

Stavby a jednotky	Sazba daně
Budova obytného domu	2 Kč/m ²
Ostatní budovy tvořící příslušenství k budově obytného domu z výměry přesahující 16 m ² zastavěné plochy	2 Kč/m ²
Budova pro rodinnou rekreaci	6 Kč/m ²
Budova, která plní doplňkovou funkci k budovám pro rodinnou rekreaci, s výjimkou garáže	2 Kč/m ²
Garáž oddělená od budov obytných domů, jednotka, jejíž převažující část podlahové plochy je užívána jako garáž	8 Kč/m ²
Zdanitelná stavba a jednotka užívaná k podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním nebo vodním hospodářství	2 Kč/m ²
Zdanitelná stavba a jednotka užívaná k podnikání v energetice, dopravě, stavebnictví, průmyslu, ostatní zemědělské výrobě	10 Kč/m ²
Zdanitelná stavba a jednotka užívaná k ostatním druhům podnikání	10 Kč/m ²

Zdroj: Česko, 1992b, vlastní zpracování

Sazba daně se zvyšuje o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží zdanitelné stavby, konkrétně budovy obytného domu, budovy pro rodinnou rekreaci, garáže a ostatních zdanitelných staveb, přesahuje-li zastavěná plocha nadzemního podlaží 2/3 zastavěné plochy zdanitelné stavby. O 0,75 Kč se zvyšuje rovněž sazba daně u zdanitelné stavby užívané k podnikání, pokud je zastavěná plocha nadzemního podlaží větší než 1/3 zastavěné plochy zdanitelné stavby (Česko, 1992b).

Základní sazba daně uvedená v tabulce č. 2, případně zvýšená sazba, se násobí koeficientem, který mají obce přiřazený podle počtu obyvatel na základě posledního sčítání lidu. Obcím jsou přiřazeny tyto koeficienty:

- **1,0** (do 1 000 obyvatel),
- **1,4** (1 000 – 6 000 obyvatel),
- **1,6** (6 000 – 10 000 obyvatel),
- **2,0** (10 000 – 25 000 obyvatel),
- **2,5** (25 000 – 50 000 obyvatel),

- **3,5** (nad 50 000 obyvatel, ve statutárních městech a ve Františkových Lázních, Mariánských Lázních, Luhačovicích a Poděbradech),
- **4,5** (v Praze).

Koeficienty mohou být pro jednotlivé části obce obecně závaznou vyhláškou upraveny. Lze je zvýšit o jednu kategorii nebo snížit o jednu, dvě či tři kategorie. Koeficient 4,5 je možno zvýšit na 5,0 (Česko, 1992b).

4.3 Možnosti obce navýšit příjmy z daně z nemovitých věcí

Zákon o dani z nemovitých věcí obcím umožňuje stanovit tři typy koeficientů, prostřednictvím kterých je výnos z daně vyšší. Obcím se tak zvýší příjmy, jelikož celý výnos daně z nemovitých věcí plyne do jejich rozpočtů (Česko, 1992b).

Prvním typem koeficientu je obcím přiřazený koeficient podle počtu obyvatel. Obec má možnost pro své jednotlivé části tento koeficient obecně závaznou vyhláškou upravit, a to zvýšením o jednu kategorii dle členění koeficientů (Česko, 1992b).

Druhým z koeficientů, který může být obecně závaznou vyhláškou stanoven, je koeficient 1,5. Tímto koeficientem lze zvýšit základní sazbu daně u zdanitelných staveb uvedenou v § 11 odst. 1 písm. b) až d) nebo zvýšenou sazbu podle odst. 2, a zdanitelných jednotek uvedenou v § 11 odst. 1 písm. c) a d). Stanovený koeficient pak platí v celé obci (Česko, 1992b).

Poslední možností, jak lze zvýšit příjmy obecního rozpočtu z daně z nemovitých věcí, je zavedení místního koeficientu. Obec ho může stanovit pomocí obecně závazné vyhlášky u všech nemovitých věcí na území celé obce nebo u všech nemovitých věcí na území jednotlivé části obce. Může být stanoven ve výši v rozmezí 1,1 až 5, ovšem s přesností na jedno desetinné místo. Obcí stanoveným koeficientem se následně vynásobí výsledná daň poplatníka za zdanitelné stavby, zdanitelné jednotky či pozemky. Výjimku tvoří pozemky orné půdy, vinic, chmelnic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů, na které nelze místní koeficient aplikovat (Česko, 1992b).

4.4 Výběr daně z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí se stanovuje na zdaňovací období kalendářního roku, a to k 1. lednu toho roku, na který je stanovována. Poplatník daně má ze zákona povinnost podat daňové přiznání příslušnému správci daně do 31. ledna zdaňovacího období. Poplatníci provozující

zemědělskou výrobu a chov ryb platí daň z nemovitých věcí ve dvou stejně velkých splátkách, a to do 31. srpna a do 30. listopadu příslušného zdaňovacího období. Ostatní poplatníci platí daň rovněž ve dvou splátkách, a to do 31. května a do 30. listopadu zdaňovacího období. Jestliže je daň z nemovitých věcí menší než 5 000 Kč, je daň splatná najednou, nejpozději do 31. května příslušného zdaňovacího období (Česko, 1992b).

Daň z nemovitých věcí, oproti místním poplatkům, spravuje stát. Správcem této daně je tak finanční úřad, do jehož územní působnosti daná obec patří (Řezníčková, 2019, s. 105).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 CHARAKTERISTIKA MĚSTA SLAVIČÍN

Město Slavičín se nachází ve Zlínském kraji, v jihovýchodní části okresu Zlín. Leží v chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Ze severu je obklopeno Vizovickými vrchy a ze západu zasahuje do Slavičína oblast Luhačovického zálesí, která vyniká proslulými lázněmi Luhačovice. Městem Slavičín protéká říčka Říka, která se následně vlévá do Vláry. Město je rozděleno na 4 místní části, kterými jsou Divnice, Hrádek na Vlárské dráze, Nevšová a Slavičín (Město Slavičín, 2022a). K 1.1.2022 ve městě žilo 6 252 obyvatel (Ministerstvo vnitra České republiky, 2022).

První zmínka o městě Slavičín je datována k roku 1141. Název města vznikl ze slovního spojení „slavný čin“, kterým se označovalo navrácení zraku slepé hraběnce. Obyvatelstvo se živilo především zemědělstvím. Později se ve Slavičíně začalo rozvíjet strojírenství a také obuvnický průmysl, přičemž tehdy založená společnost, soustředící se především na výrobu pracovní a vojenské obuvi, působí ve Slavičíně dodnes pod názvem Prabos. V roce 1944 se odehrála letecká bitva nad Bílými Karpaty, v níž bylo Němci sestřeleno 10 amerických bombardérů a 28 padlých vojáků bylo pohřbeno na místním hřbitově. Ten se tak stal největším hromadným hrobem amerických letců na území České republiky. Po druhé světové válce prošel Slavičín rozsáhlým vývojem a od roku 1964 nese označení město (Město Slavičín, 2022b).

Nejstarší stavbou ve Slavičíně je kostel svatého Vojtěcha a svaté Cecílie. Ve městě se dále nachází barokní zámek, známý pod názvem Wichterle, který slouží jako hotel a pivní lázně. Zajímavou lokalitou je rovněž Pivečkův lesopark, založený rodinou Pivečkových. Tvoří jej dřevěné sochy zvířat a slouží především jako odpočinková zóna (Město Slavičín, 2022c).

5.1 Základní informace o městě

Město Slavičín je obcí s pověřeným obecním úřadem neboli obcí II. typu (Zlínský kraj, 2012). Starostou města Slavičín je Mgr. Tomáš Chmela, který je zastupován místostarostkou Monikou Hubíkovou (Město Slavičín, 2022d). Zastupitelstvo města je složeno z 21 členů a kromě finančního a kontrolního výboru má dále zřízeny 3 osadní výbory pro městské části a výbor pro životní prostředí (Město Slavičín, 2022e). Jelikož má zastupitelstvo více než 15 členů, je ve městě zřízena také rada složená ze 7 členů. Rada města má zřízeny komise neboli iniciativní a poradní orgány, a sice komisi kulturní, sportovní a Redakční radu Slavičínského zpravodaje (Město Slavičín, 2022f)

Město Slavičín je zřizovatelem příspěvkových organizací a organizačních složek města. Příspěvkovou organizací města jsou mateřské a základní školy, dům dětí a mládeže a nemocnice (Město Slavičín, 2022g). Organizační složkou města je knihovna, muzeum, infocentrum a 4 jednotky sboru dobrovolných hasičů (Město Slavičín, 2022h).

Obrázek 4 Městský úřad Slavičín

Zdroj: Město Slavičín, 2022ch

6 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE SLAVIČÍN

Tato kapitola se bude zabývat hospodařením obce Slavičín v letech 2019 a 2020. Bude provedena analýza příjmů a výdajů obecního rozpočtu za sledované období a zhodnoceno celkové hospodaření obce.

6.1 Příjmy obce

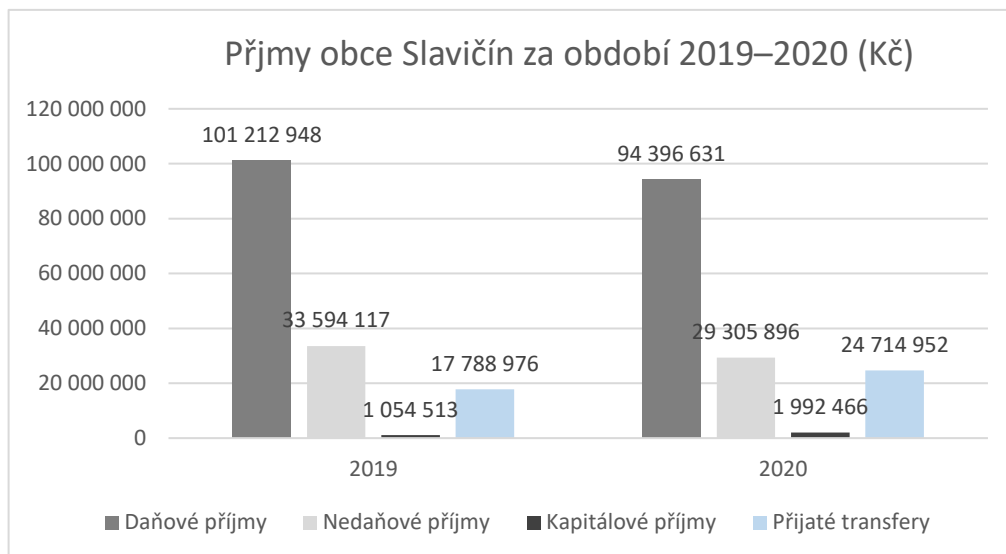
Celkové příjmy za rok 2019 byly ve výši 153 650 tis. Kč, v roce 2020 ve výši 150 409 tis. Kč. Ve srovnání s rokem 2019 se tedy celkové příjmy obce v roce 2020 snížily o 3 240 tis. Kč, což je zapříčiněno zejména poklesem daňových a nedaňových příjmů. Naopak kapitálové příjmy a přijaté transfery mají charakter růstu.

Tabulka 3 Příjmy obce Slavičín za období 2019–2020

	2019		2020	
	Kč	%	Kč	%
Daňové příjmy	101 212 948	65,87	94 396 631	62,77
Nedaňové příjmy	33 594 117	21,86	29 305 896	19,48
Kapitálové příjmy	1 054 513	0,69	1 992 466	1,32
Přijaté transfery	17 788 976	11,58	24 714 952	16,43
Příjmy celkem	153 650 555	100	150 409 946	100

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

Z tabulky č. 3 je zřejmé, že daňové příjmy jsou nejvýznamnějším příjmem rozpočtu obce. V obou sledovaných letech tvoří více než 60 % celkových příjmů. Druhou nejvýznamnější položkou jsou nedaňové příjmy, které na celkovém objemu příjmů zauímají necelých 22 % v roce 2019 a 20 % v roce 2020. Přijaté transfery jsou třetí největší položkou rozpočtu obce, přičemž v roce 2020 byl zaznamenán jejich nárůst o téměř 7 000 tis. Kč v porovnání s předcházejícím obdobím. Naopak nejméně významné jsou příjmy kapitálové, které se na celkových příjmech v roce 2019 podílely necelým 1 %. Příjmy obce Slavičín za období 2019–2020 jsou znázorněny na grafu č. 1.

Graf 1 Příjmy obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč)
Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

6.1.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy, jakožto nejvýznamnější zdroj příjmů rozpočtu obce, se v roce 2020 ve srovnání s rokem předcházejícím snížily. Důvodem byl celkový propad ekonomiky týkající se poklesu zaměstnanosti, objemu mezd, počtu odpracovaných hodin a dalších krizových opatření, která byla přijata za účelem zmírnění dopadů epidemie COVID-19. Výpadek těchto příjmů byl však obci kompenzován jednorázovou celkovou částkou ve výši 7 982 tis. Kč, jež byla obci vyčíslena na základě počtu obyvatel (Závěrečný účet obce Slavičín, 2020). Tabulka č. 4 znázorňuje pouze vybrané daňové příjmy obce Slavičín za sledované období.

Tabulka 4 Vybrané daňové příjmy obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč)

	2019	2020
Daň z příjmů fyzických osob	27 854 428	25 964 342
Daň z příjmů právnických osob	22 343 532	18 379 852
Daň z přidané hodnoty	45 999 749	44 861 498
Daň z nemovitých věcí	3 897 160	4 042 265
Daň z hazardních her	550 331	617 865
Správní poplatky	392 240	379 285
Místní poplatky	160 487	119 547
Daňové příjmy celkem	101 197 927	94 364 654

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

Z tabulky č. 4 vyplývá, že největší podíl na daňových příjmech mají sdílené daně, tedy daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob a daň z přidané hodnoty, přičemž daň z přidané hodnoty je z těchto daní nejvýnosnější. V roce 2019 se vyšplhala na téměř 46 000 tis. Kč, avšak v roce 2020 o 1 138 tis. Kč poklesla. Zbylé dvě sdílené daně nabývaly podstatně nižších hodnot. Daň z příjmů fyzických osob činila v roce 2019 27 854 tis. Kč, v roce 2020 již pouhých 25 964 tis. Kč. Snížení bylo zaznamenáno rovněž u daně z příjmů právnických osob. Zatímco v roce 2019 daň přispěla do obecního rozpočtu částkou 22 344 tis. Kč, v roce 2020 se částka snížila na 18 380 tis. Kč. Jak již bylo zmíněno, pokles těchto daní byl zapříčiněn především celkovým propadem ekonomiky. Příjmovou stránku rozpočtu tvoří rovněž daň z nemovitých věcí neboli daň svěřená, která je finančním úřadem do rozpočtu obce převáděna v plné výši. Oproti daním sdíleným však dosáhla poměrně nízkých hodnot. V roce 2019 získala obec příjem z této daně ve výši 3 897 tis. Kč, v následujícím roce se tento příjem zvýšil na 4 042 tis. Kč. Další daní, která je příjmem rozpočtu obce, je daň z hazardních her. Příjem z této daně se v obou letech pohybuje okolo 600 tis. Kč. Součástí daňových příjmů jsou rovněž správní poplatky, které v roce 2020 klesly oproti předcházejícímu roku o 13 tis. Kč. Nejnižší podíl na daňových příjmech mají místní poplatky, na nichž obec v roce 2020 vybrala necelých 120 tis. Kč. Jednalo se zejména o poplatky ze psů a poplatky za užívání veřejného prostranství.

6.1.2 Nedaňové příjmy

Plnění nedaňových příjmů v průběhu roku 2020 dosáhlo v porovnání s rokem předcházejícím nižší částky. To je dáno především snížením příjmů z poskytování služeb a výrobků a snížením přijatých splátek půjčených prostředků. I přes nižší příjmy z poskytování služeb a výrobků z důvodu poklesu příjmů z činností v oblasti lesního hospodářství jsou tyto příjmy ze všech nedaňových pro obec nejdůležitější. V roce 2020 dosáhly částky 17 513 tis. Kč a kromě příjmů z prodeje dřeva ve výši 6 802 tis. Kč zahrnovaly zejména vstupné na kulturní akce pořádané městem či na koupaliště nebo příjmy za služby spojené s nájmem bytů ve vlastnictví města. Nízká hodnota přijatých splátek půjčených prostředků v roce 2020 je způsobena jednorázovou úhradou finanční výpomoci, poskytnuté ZŠ Vlára a ZŠ Malé Pole v celkové výši 3 532 tis. Kč, uskutečněnou již v roce 2019. V porovnání s rokem 2019 naopak dochází k navýšení příjmů za prodej zboží v městském infocentru, a to o 118 tis. Kč. Meziročně vyšší jsou příjmy z pronájmu majetku a rovněž příjmy za svoz a likvidaci odpadu, jež jsou zahrnuty v položce přijaté nekapitálové

příspěvky a náhrady (Závěrečný účet obce Slavičín, 2020). V tabulce č. 5 jsou uvedeny pouze některé vybrané nedaňové příjmy rozpočtu obce Slavičín za sledované období.

Tabulka 5 Vybrané nedaňové příjmy obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč)

	2019	2020
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	18 395 977	17 513 573
Příjmy z prodeje zboží	1 700	119 978
Příjmy z pronájmu majetku	8 696 477	8 783 340
Přijaté splátky půjčených prostředků	4 234 497	1 091 299
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	1 261 241	1 335 969
Nedaňové příjmy celkem	32 589 892	28 844 159

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

6.1.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy mají na celkových příjmech rozpočtu obce nejmenší podíl, proto jsou pro obec nejméně významné. Veškeré kapitálové příjmy získané v roce 2019 a 2020 obcí Slavičín jsou uvedené v tabulce č. 6. Z tabulky lze vyčíst, že v roce 2020 dosáhly částky 1 992 tis. Kč, což představovalo meziroční růst o 973 tis. Kč. Hlavním důvodem nárůstu kapitálových příjmů bylo zejména zvýšení příjmů z prodeje městských pozemků. Ve srovnání s předcházejícím obdobím vzrostly tyto příjmy o 656 tis. Kč a tvořily tak podstatnou část kapitálových příjmů. Růst kapitálových příjmů byl způsoben rovněž přijatým příspěvkem na pořízení dlouhodobého majetku ve výši 151 tis. Kč a příjmem v podobě podílu na likvidačním zůstatku Bytového družstva Slavičín v částce 221 tis. Kč. Naopak příjmy z prodeje ostatních nemovitých věcí, které jsou tvořeny úhradou splátek kupních cen bytů, v roce 2020 klesly, a to o 84 tis. Kč. Avšak i přes jejich pokles patřily současně s příjmy z prodeje pozemků k nejvýznamnějším položkám kapitálových příjmů. V roce 2019 obec získala také 7 tis. Kč za prodej obytného přívěsu, ovšem v roce 2020 již žádný příjem z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku nezaznamenala (Závěrečný účet obce Slavičín, 2020).

Tabulka 6 Kapitálové příjmy obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč)

	2019	2020
Příjmy z prodeje pozemků	166 219	822 466
Příjmy z prodeje ostatních nemovitých věcí a jejich částí	881 294	796 815
Příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku	7 000	0
Ostatní kapitálové příjmy	0	151 250
Příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku	0	221 935
Kapitálové příjmy celkem	1 054 513	1 992 466

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

6.1.4 Přijaté transfery

Příjem z jednotlivých dotací poskytnutých z veřejných zdrojů v roce 2020 v částce 24 714 tis. Kč je ve srovnání s rokem předcházejícím vyšší o 6 925 tis. Kč. Tato skutečnost je zobrazena v tabulce č. 7 týkající se investičních a neinvestičních přijatých transferů obce Slavičín za vybrané období.

Tabulka 7 Přijaté transfery obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč)

	2019	2020
Investiční přijaté transfery	3 148 963	1 359 176
Neinvestiční přijaté transfery	14 640 013	23 355 776
Přijaté transfery celkem	17 788 976	24 714 952

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

V roce 2019 obec přijala investiční dotace v částce 3 148 tis. Kč, které byly obdrženy zejména od Ministerstev České republiky a Zlínského kraje. Ministerstvo pro místní rozvoj poskytlo obci dvě dotace v celkové výši 2 048 tis. Kč, které sloužily k modernizaci učeben místních základních škol. Další investiční dotace v souhrnné výši 750 tis. Kč obec obdržela od Ministerstva vnitra a Zlínského kraje, přičemž jejich účelem bylo pořízení dopravního automobilu pro Sbor dobrovolných hasičů obce Slavičín. Ovšem vyšší příjem obecního rozpočtu byl tvořen především neinvestičními dotacemi. Dotace ve výši 14 640 tis. Kč obec získala na výkon přenesené působnosti, na podporu vzdělávání a zaměstnanosti, na činnost v oblasti lesního hospodářství a požární ochrany či na zajištění výdajů vzniklých v souvislosti s konáním voleb. Největší položku neinvestičních dotací tvořila již zmíněná

dotace na úhradu výdajů spojených s výkonem státní správy, poskytnutá Ministerstvem financí ve výši 4 812 tis. Kč. Součástí neinvestičních dotací byly rovněž dotace získané z rozpočtu Zlínského kraje sloužící k rekonstrukci a modernizaci základních škol. V roce 2020 se hodnota poskytnutých investičních dotací oproti předcházejícímu roku snížila. Dotacemi v celkové výši 1 359 tis. Kč podpořilo Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo práce a sociálních věcí projekty obce Slavičín. Stejně jako v roce 2019 i v roce 2020 obec dosáhla vyšších příjmů z neinvestičních dotací. Největší položku v rámci neinvestičních dotací tvořil jednorázový příspěvek ve výši 7 982 tis. Kč, určený ke kompenzaci výpadku daňových příjmů. Významnou položku neinvestičních dotací tvořily rovněž mimořádné odměny v hodnotě 3 167 tis. Kč poskytnuté Městské nemocnici ve Slavičíně v souvislosti s epidemií COVID-19. V obou letech obec obdržela dotace od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a od Zlínského kraje, které byly využity pro projekty mateřských a základních škol. Dále se jednalo o dotace poskytnuté Ministerstvem životního prostředí, jejichž účelem byla výsadba krajinné zeleně v lokalitě Hrádek na Vlárské dráze a vyrovnání se s kůrovcovou kalamitou. V důsledku ztíženého hospodaření v lesích byly obcí přijaty rovněž dotace od Ministerstva obrany a z důvodu konaných voleb v obou letech také dotace z Ministerstva financí (Závěrečný účet obce Slavičín, 2019–2020).

6.2 Výdaje obce

Výdaje obce Slavičín za období 2019–2020 jsou uvedeny v tabulce č. 8. Celkové výdaje za rok 2019 byly ve výši 126 213 tis. Kč, v roce 2020 ve výši 134 730 tis. Kč. Ve sledovaném období tedy došlo k nárůstu celkových výdajů, a to téměř o 8 517 tis. Kč. Tento nárůst je způsoben především zvýšením kapitálových výdajů. Naopak běžné výdaje mají charakter poklesu.

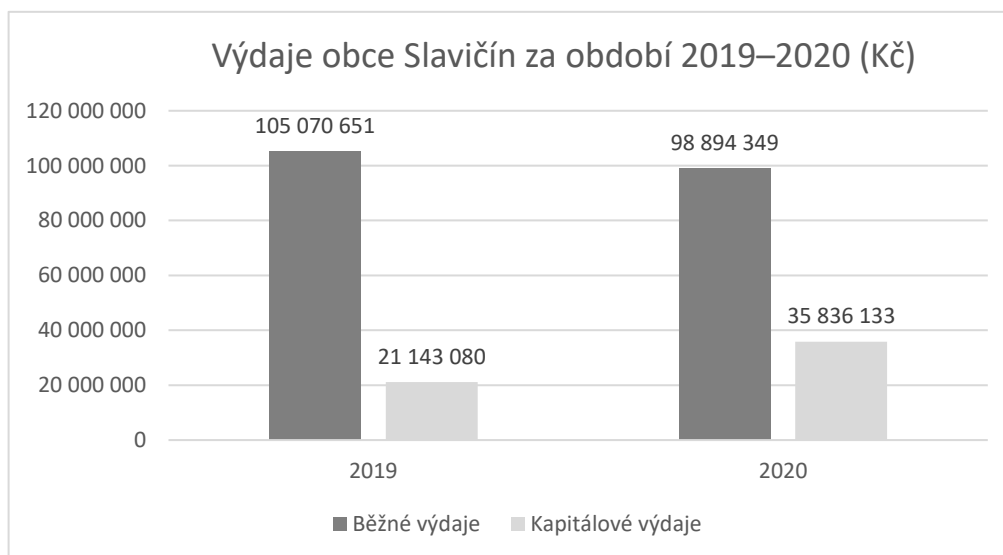
Tabulka 8 Výdaje obce Slavičín za období 2019–2020

	2019		2020	
	Kč	%	Kč	%
Běžné výdaje	105 070 651	83,25	98 894 349	73,40
Kapitálové výdaje	21 143 080	16,75	35 836 133	26,60
Výdaje celkem	126 213 731	100	134 730 482	100

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

Podstatnou část výdajů tvoří zejména výdaje běžné, které v roce 2019 dosáhly hodnoty 105 070 tis. Kč. Na celkových výdajích se tak podílely z 83 %. V roce 2020 obec

zaznamenala jejich pokles o 6 176 tis. Kč a podíl na celkových výdajích se tak snížil na 73 %. Oproti tomu kapitálové výdaje v roce 2020 vzrostly, a to až o 14 693 tis. Kč. Zvýšil se tím i jejich podíl na celkovém objemu výdajů, a to z 16 % na 26 %. Výdaje obce Slavičín za sledované období jsou znázorněny na grafu č. 2.

Graf 2 Výdaje obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč)

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

6.2.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje obce Slavičín za období 2019–2020 jsou zobrazeny v tabulce č. 9. Z tabulky vyplývá, že úhrn těchto výdajů ve sledovaném období klesl. S poklesem celkových výdajů souvisí především snížení hodnoty neinvestičních půjčených prostředků o téměř 4 600 tis. Kč. Finanční prostředky byly půjčeny obyvatelstvu obce k modernizaci bytů a rodinných domů a příspěvkovým organizacím. Dále mají na nižší běžné výdaje vliv neinvestiční transfery soukromoprávním a veřejnoprávním subjektům. V případě neinvestičních transferů soukromoprávním subjektům snížených o 612 tis. Kč se jedná především o dotace spolkům a církvi. Jde-li o neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a platby daní, u nich obec v roce 2020 zaznamenala pokles o 2 190 tis. Kč. Největší část finančních prostředků, ve výši 14 450 tis. Kč, je určena příspěvkovým organizacím města, dále krajům a obcím a menší část tvoří finanční prostředky vynaložené na platbu daní a poplatků krajům, obcím, státním fondům a státnímu rozpočtu. Podstatnou část běžných výdajů tvoří především neinvestiční nákupy a související výdaje v částce okolo 54 000 tis. Kč v obou letech. Jsou zde zahrnuty výdaje na nákup materiálu v podobě potravin, ochranných či učebních pomůcek, nákup vody, paliv a energie, nákup služeb, jako jsou poštovní služby, poradenské

a právní služby, školení nebo služby peněžních ústavů, a zároveň výdaje na opravy a udržování. Jedinou položkou, u které obec zaznamenala ve sledovaném období nárůst, jsou mzdy a ostatní osobní výdaje, na něž obec v roce 2020 vynaložila částku 23 064 tis. Kč (Závěrečný účet obce Slavičín, 2019–2020).

Tabulka 9 Vybrané běžné výdaje obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč)

	2019	2020
Mzdy a ostatní osobní výdaje	21 420 176	23 064 169
Neinvestiční nákupy a související výdaje	54 655 380	54 202 209
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	3 163 966	2 552 034
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům, platby daní	19 795 765	17 605 525
Neinvestiční půjčené prostředky	5 323 972	751 000
Běžné výdaje celkem	104 359 259	98 174 937

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

6.2.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje se v roce 2020 v porovnání s rokem předcházejícím zvýšily. V tabulce č. 10 jsou uvedené některé vybrané kapitálové výdaje obce Slavičín za období 2019–2020, z nichž největší vliv na zvýšení těchto celkových výdajů mají výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku. V roce 2020 vzrostly o více než 17 600 tis. Kč. Příčinou nárůstu byly zejména výdaje související se stavebními úpravami městské polikliniky ve výši 8 200 tis. Kč a rovněž odkup nemovitých věcí a vybavení pěstítkové pánice v Hrádku v částce 6 200 tis. Kč. Mezi další položky, na něž se vztahují výdaje na pořízení dlouhodobého majetku, patří rekonstrukce lávky v zámeckém parku a na ulici Cihlářská v celkové výši 2 200 tis. Kč, venkovní expozice a poeziomat v částce 1 900 tis. Kč, provedení úprav místní komunikace v Nevšové v částce 1 600 tis. Kč, výsadba stromořadí či modernizace zvukového zařízení v letním kině. V předchozím roce se jednalo především o výdaje vynaložené na rekonstrukci komunikací, opravu chodníků a na pořízení dopravního automobilu pro Sbor dobrovolných hasičů města Slavičín. V obou letech město pořizovalo rovněž pozemky, a to za částku 3 771 tis. Kč v roce 2019 a 3 496 tis. Kč v roce 2020. Město také poskytovalo dotace na investice. V roce 2019 poskytlo dotace příspěvkovým organizacím města v celkové částce 2 843 tis. Kč. V roce 2020 město poskytlo pouze jednu

dotaci, a to spolku Orel jednota Slavičín v částce 25 tis. Kč (Závěrečný účet obce Slavičín, 2019–2020).

Tabulka 10 Vybrané kapitálové výdaje obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč)

	2019	2020
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	14 430 967	32 065 248
Pozemky	3 771 700	3 496 625
Investiční transfery	2 843 963	25 000
Kapitálové výdaje celkem	21 046 630	35 586 873

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

6.3 Celkové zhodnocení hospodaření obce

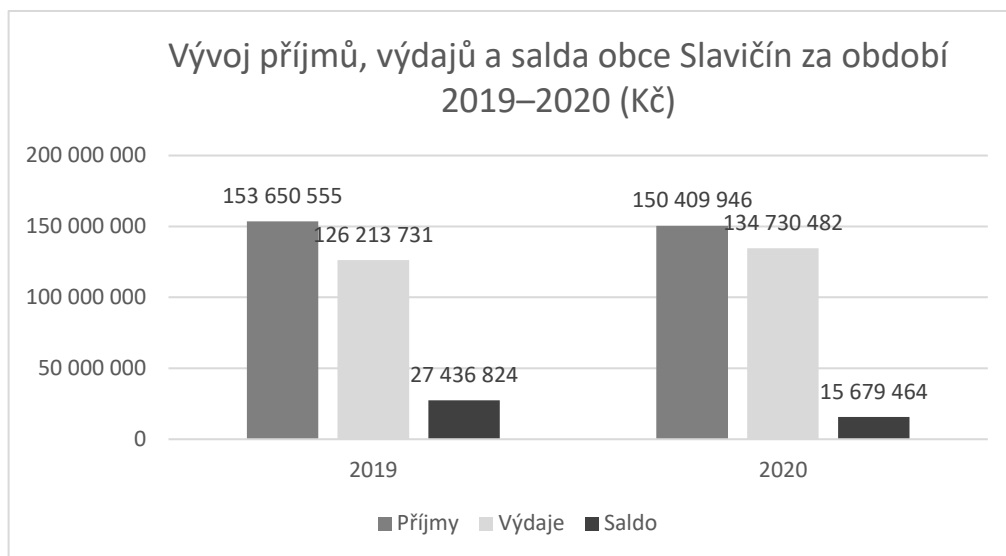
Tabulka č. 11 zobrazuje celkové příjmy a výdaje obce Slavičín za období 2019–2020. V obou letech skončilo hospodaření města Slavičín přebytkem, jelikož souhrn všech výdajů převyšovaly celkové příjmy. V roce 2019 byly příjmy oproti výdajům vyšší o 27 436 tis. Kč, avšak v roce 2020 se obci saldo příjmů a výdajů snížilo na 15 679 tis. Kč. To je dáno jednak vyššími kapitálovými výdaji, ale také nižšími daňovými a nedaňovými příjmy. Zůstatek finančních prostředků v obou letech byl přímo zapojen do rozpočtu města na následující roky, přičemž část zůstala k využití pro financování provozních či investičních akcí v dalších letech (Závěrečný účet obce Slavičín, 2019–2020).

Tabulka 11 Saldo příjmů a výdajů obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč)

	2019	2020
Příjmy	153 650 555	150 409 946
Výdaje	126 213 731	134 730 482
Saldo	27 436 824	15 679 464

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

Vývoj příjmů, výdajů a salda obce Slavičín za sledované období znázorňuje graf č. 3.

Graf 3 Vývoj příjmů, výdajů a salda obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč)

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

7 DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ OBCE SLAVIČÍN

Daň z nemovitých věcí obce Slavičín spravuje Finanční úřad v Luhačovicích, který je územním pracovištěm Zlínského kraje. Jak je uvedeno v teoretické části, daň z nemovitých věcí je v plné výši převáděna finančním úřadem do rozpočtu té obce, v jejímž katastrálním území se nemovitost nachází. Jelikož ke katastru obce Slavičín náleží také místní části, plyne tak do rozpočtu rovněž daň z nemovitých věcí vybíraná z nemovitostí nacházejících se na jejich území.

Obec má možnost výši výběru daně ovlivnit, a to prostřednictvím koeficientů stanovených obecně závaznou vyhláškou. Na území obce Slavičín je stanoven pouze základní koeficient, který je obci přiřazen podle počtu obyvatel. K 1.1.2022 v obci žilo 6 252 obyvatel. Tím obec spadá do kategorie od 6 000 do 10 000 obyvatel, které přísluší koeficient 1,6. Pro jednotlivé části obce může obec přiřazený koeficient zvýšit o jednu kategorii nebo snížit o jednu až tři kategorie. Obec této možnosti využila v roce 2008, kdy obecně závaznou vyhláškou zvýšila koeficient o jednu kategorii v městské části Slavičín. Základní sazba daně zákonem určených pozemků, staveb a jednotek se tak násobí koeficientem 2,0. U ostatních městských částí ale obec zvýšení či snížení neuplatnila a platí tam tak koeficienty v nezměněné výši. V městské části Hrádek na Vlárské dráze je to koeficient 1,4, v Divnicích a v Nevšové koeficient ve výši 1,0. Kromě základního koeficientu, který je platný na území každé obce, může být v obci stanoven také koeficient 1,5 nebo místní koeficient. Avšak ani jeden z těchto koeficientů obec na svém území zavedený nemá.

Průměrná cena zemědělských pozemků v obci Slavičín je vyhláškou č. 453/2021 Sb. vydanou Ministerstvem zemědělství stanovena na 3,91 Kč/m². Pro městskou část Hrádek na Vlárské dráze je stanovena průměrná cena půdy ve výši 4,55 Kč/m², v Divnicích je to částka 4,12 Kč/m² a v Nevšové 4,21 Kč/m² (Česko, 2021).

Příjmy z daně z nemovitých věcí v roce 2019 dosáhly částky 3 897 tis. Kč. Na celkových příjmech se tak podílely z 2,5 %. O rok později se obci příjem zvýšil na částku 4 042 tis. Kč, což představuje nárůst o 145 tis. Kč. Zvýšil se rovněž podíl na celkových příjmech, a to na 2,7 %. To je způsobeno nižšími celkovými příjmy o 3 240 tis. Kč ve srovnání s rokem předcházejícím. Podíl daně z nemovitých věcí na daňových příjmech byl zajisté vyšší, a sice 3,9 % v roce 2019 a 4,3 % v roce následujícím. Stejně jako hodnota celkových příjmů byly i celkové daňové příjmy v roce 2020 nižší oproti roku předcházejícímu, a proto došlo ke zvýšení procentuálního podílu na daňových příjmech.

7.1 Daň z pozemků

Výše výnosu daně z pozemků se odvíjí od výměry pozemku, ale také od jeho typu, neboť každý typ pozemku je zdaňován jinou sazbou. Výnos z daně ze stavebních pozemků je zároveň ovlivněn koeficientem ve výši 2,0, který má obec Slavičín na svém území stanovený. Pozemky ve vlastnictví obce jsou od daně osvobozeny, a tak z nich do obecního rozpočtu neplyne žádný výnos z daně z nemovitých věcí. Výše výnosu daně z jednotlivých druhů pozemků za sledované období je uvedena v následující tabulce.

Tabulka 12 Výnos daně z pozemků za období 2019–2020 (Kč)

Druh pozemku	2019	2020
A – orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad	207 669	207 752
B – trvalý travní porost (dříve louka, pastvina)	95 867	95 618
C – hospodářský les	96 161	95 835
D – rybník s intenzivním a průmyslovým chovem ryb	354	354
E – zastavěná plocha a nádvoří	52 431	52 047
F – stavební pozemek	8 940	4 048
G – ostatní plocha	270 700	272 644
X – zpevněné plochy pozemků, užívané k podnikání nebo v souvislosti s ním – zemědělská prvovýroba, lesní a vodní hospodářství	2 937	2 937
Y – zpevněné plochy pozemků, užívané k podnikání nebo v souvislosti s ním – průmysl, stavebnictví, doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba, ostatní druhy podnikání	288 337	284 202

Zdroj: Data za období 2019–2020, poskytnutá Finančním úřadem pro Zlínský kraj, vlastní zpracování

V obou letech obec zaznamenala nejvyšší výnos daně ze zpevněné plochy pozemků, užívaných ke všem druhům podnikání, s výjimkou zemědělské prvovýroby a lesního a vodního hospodářství. V roce 2019 to byl výnos v hodnotě 288 tis. Kč, v následujícím roce se výnos snížil na hodnotu 284 tis. Kč. Další velkou část z celkového výnosu daně z pozemků zaujímá ostatní plocha v částce 270 tis. Kč v obou letech. Do ostatní plochy se řadí silnice, ostatní komunikace či neplodná půda. Značný podíl na celkovém výnosu daně z pozemků má rovněž orná půda, zahrady či ovocné sady. Chmelnice a vinice se v obci nenacházejí. Naopak nejnižší výnos byl zaznamenán z jediného rybníku v obci.

7.2 Daň ze staveb a jednotek

Výše výnosu daně ze staveb a jednotek závisí na výměře zastavěné či podlahové plochy a současně na druhu stavby a jednotky, jelikož každý druh stavby a jednotky je zdaňován jinou sazbou. Výnos z daně ze staveb a jednotek, u kterých to určuje zákon, je zároveň ovlivněn základním koeficientem ve výši 2,0. Ze staveb a jednotek ve vlastnictví obce naopak nevzniká obci žádný výnos z daně z nemovitých věcí. Výše výnosu daně z jednotlivých druhů staveb a jednotek za sledované období je uvedena v následující tabulce.

Tabulka 13 Výnos daně ze staveb a jednotek za období 2019–2020 (Kč)

Druh stavby a jednotky	2019	2020
H – budova obytného domu	480 212	486 737
I – ostatní budova tvořící příslušenství k budově obytného domu	81 779	82 277
J – budova pro rodinnou rekreaci včetně budov rodinných domů využívaných pro rodinnou rekreaci	6 894	6 696
K – budova plnící doplňkovou funkci k budově pro rodinnou rekreaci nebo k budově rodinného domu využívaného pro rodinnou rekreaci	0	0
L – garáž vystavěná odděleně od budovy obytného domu	125 256	125 320
M – zdanitelná stavba užívaná pro podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství	69 030	50 746
N – zdanitelná stavba užívaná pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě	884 673	938 221
O – zdanitelná stavba užívaná pro ostatní druhy podnikání	661 588	727 247
P – ostatní zdanitelná stavba	63 256	62 182
R – zdanitelná jednotka sloužící pro bydlení (byt)	417 044	406 691
S – zdanitelná jednotka sloužící pro podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství	0	0
T – zdanitelná jednotka sloužící pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě	0	0
U – zdanitelná jednotka sloužící pro ostatní druhy podnikání	20 610	21 750
V – zdanitelná jednotka užívaná jako garáž	27 704	27 688
Z – ostatní zdanitelná jednotka	472	596

Zdroj: Data za období 2019–2020, poskytnutá Finančním úřadem pro Zlínský kraj, vlastní zpracování

V obou letech plynul do obecního rozpočtu nejvyšší výnos daně ze zdanitelných staveb užívaných pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice a ostatní zemědělské výrobě. V roce 2019 se jednalo o výnos ve výši 884 tis. Kč, v následujícím roce se jeho hodnota zvýšila na 938 tis. Kč. Další stavby, které se na celkovém výnosu daně značně podílely, jsou zdanitelné stavby užívané pro ostatní druhy podnikání. Ty přispěly do obecního rozpočtu v roce 2019 částkou 661 tis. Kč a v roce 2020 částkou 727 tis. Kč. Významnou částku tvoří také výnos daně z budov obytného domu, 480 tis. Kč v roce 2019 a 486 tis. Kč v roce 2020. Výnos daně ze zdanitelných jednotek sloužících pro bydlení byl v roce 2019 ve výši 417 tis. Kč a v roce 2020 ve výši 406 tis. Kč a byl tak v porovnání s výnosem daně z budov obytného domu nižší. Naopak žádný výnos daně obec nezaznamenala z budov plnící doplňkovou funkci k budovám pro rodinnou rekreaci nebo k budovám rodinného domu využívaného pro rodinnou rekreaci ani ze zdanitelných jednotek sloužících pro podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství, průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě.

8 SROVNÁNÍ HOSPODAŘENÍ A DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ MĚSTA SLAVIČÍN S OKOLNÍMI MĚSTY

Tato kapitola se bude zabývat porovnáním hospodaření a daně z nemovitých věcí města Slavičín s okolními městy. Cílem tohoto výzkumu bude především zjistit, jak hospodaří a jak postupují při výběru daně z nemovitých věcí okolní města, a na základě toho zhodnotit hospodaření a výběr daně z nemovitých věcí města Slavičín.

Informace o hospodaření a dani z nemovitých věcí města Slavičín budou porovnány s těmito městy: Luhačovice, Brumov-Bylnice a Valašské Klobouky. Uvedená města se nachází v okolí Slavičina a byla vybrána tak, aby byla s městem Slavičín srovnatelná.

Stejně jako městu Slavičín i těmto vybraným městům náleží místní části. Z toho vyplývá, že jejich veškeré příjmy a výdaje spadají do rozpočtu města, jakožto rozpočtu všech městských částí. Co se týče daně z nemovitých věcí, jednotlivá města včetně jejich místních částí mají na svém území stanovené koeficienty, kterými se násobí sazba daně. Základní koeficient je městům přiřazen podle počtu obyvatel, a proto jej mají jednotlivá města včetně místních částí odlišný. Ve městě Slavičín se koeficienty pohybují od 1,0 do 2,0, ve městě Luhačovice od 1,6 do 3,5 a v Brumově-Bylnici od 1,0 do 1,4, stejně jako ve městě Valašské Klobouky. I přesto, že jsou města tvořena městskými částmi, budou následující podkapitoly zaměřeny primárně na města jako taková.

8.1 Srovnání hospodaření obce Slavičín s okolními obcemi

Tabulka č. 14 zobrazuje celkové příjmy a výdaje porovnávaných obcí za rok 2019. Jak lze vyčíst z tabulky, všechny uvedené obce, s výjimkou obce Slavičín, hospodařili v roce 2019 se schodkovým rozpočtem, jelikož jejich výdaje převažovaly nad příjmy. Nejvyššího schodku, který činil 53 545 tis. Kč, dosáhla obec Brumov-Bylnice. Ve srovnání se zbylými obcemi byly celkové příjmy této obce nejnižší a naopak celkové výdaje nejvyšší. Příliš vysoké výdaje jsou dány mimořádným nárůstem kapitálových výdajů, a to z důvodu pořízení dlouhodobého hmotného majetku v hodnotě 84 637 tis. Kč. Kapitálové výdaje tak zcela převýšily výdaje běžné. Hospodaření obce Valašské Klobouky skončilo v roce 2019 rovněž se schodkem, avšak její celkové příjmy byly ze všech obcí nejvyšší. Na celkové příjmy obce mají vliv zejména přijaté transfery v částce 49 707 tis. Kč, ze kterých má obec Valašské Klobouky v porovnání s okolními obcemi nejvyšší příjem. Z celkových výdajů obce tvoří nejvýznamnější část výdaje běžné, které jsou také nejvyšší ve srovnání s ostatními obcemi.

Stejně jako celkové příjmy obce Valašské Klobouky i celkové příjmy obce Luhačovice jsou ovlivněny vysokou hodnotou přijatých transferů. Ovšem kapitálové příjmy v částce pouhých 265 tis. Kč hodnotě celkových příjmů příliš nepřispívají. Jak již bylo zmíněno, obec Slavičín je jedinou obcí, jejíž hospodaření skončilo na konci roku 2019 s přebytkem. To je způsobeno nízkými celkovými výdaji, které má stejně jako výdaje kapitálové ze všech obcí nejnižší. Co se týká příjmové stránky rozpočtu, obec Slavičín sice dosáhla nejvyšších daňových a nedaňových příjmů ze všech obcí, i přesto ale zaznamenaly vyšší souhrn příjmů obce Luhačovice a Valašské Klobouky, a to vzhledem k přijatým transferům, které měla obec Slavičín v porovnání s těmito obcemi nižší.

Tabulka 14 Příjmy a výdaje porovnávaných obcí za rok 2019 (Kč)

	Slavičín	Luhačovice	Brumov-Bylnice	Valašské Klobouky
Příjmy celkem	153 650 555	156 317 131	119 282 609	164 611 540
Daňové příjmy	101 212 948	98 046 120	89 908 254	94 340 579
Nedaňové příjmy	33 594 117	16 804 282	13 703 670	18 015 828
Kapitálové příjmy	1 054 513	265 800	3 137 252	2 547 457
Přijaté transfery	17 788 976	41 200 928	12 533 434	49 707 676
Výdaje celkem	126 213 731	164 495 167	172 827 718	169 129 915
Běžné výdaje	105 070 651	110 751 804	79 302 551	115 146 182
Kapitálové výdaje	21 143 080	53 743 363	93 525 167	53 983 733
Saldo	27 436 824	-8 178 036	-53 545 109	-4 518 375

Zdroj: Monitor – Státní pokladna (vybrané údaje za jednotlivé obce), 2022, vlastní zpracování

V tabulce č. 15 jsou vyobrazeny příjmy a výdaje porovnávaných obcí za rok 2020. Z tabulky vyplývá, že obec Luhačovice je jedinou ze všech uvedených obcí, jejíž hospodaření skončilo na konci roku 2020 se schodkem. Schodek ve výši 8 270 tis. Kč je vyvolán především celkovými výdaji v částce 159 624 tis. Kč, které má obec Luhačovice v porovnání s ostatními obcemi nejvyšší. Naopak nejnižší výdaje zaznamenala obec Brumov-Bylnice, a to v hodnotě 120 809 tis. Kč. Obec Brumov-Bylnice měla zároveň ze všech obcí nejvyšší příjmy, čemuž napomohla především hodnota přijatých transferů. Tím tak dosáhla nejvyššího salda. Oproti tomu obec Slavičín vykazovala nejnižší celkové příjmy, a to z důvodu nízké hodnoty přijatých transferů. Ovšem příjmy daňové, nedaňové i kapitálové měla ze všech porovnávaných obcí nejvyšší. Stejně jako příjmy obce Brumov-Bylnice

i příjmy obce Valašské Klobouky byly z velké části tvořeny přijatými transfery, což přispělo k vyšší hodnotě celkových příjmů.

Tabulka 15 Příjmy a výdaje porovnávaných obcí za rok 2020 (Kč)

	Slavičín	Luhačovice	Brumov-Bylnice	Valašské Klobouky
Příjmy celkem	150 409 946	151 354 215	199 074 775	185 332 435
Daňové příjmy	94 396 631	91 645 767	84 281 735	87 974 397
Nedaňové příjmy	29 305 896	19 838 643	19 518 709	15 477 640
Kapitálové příjmy	1 992 466	967 578	1 653 422	1 254 797
Přijaté transfery	24 714 952	38 902 227	93 620 908	80 625 601
Výdaje celkem	134 730 482	159 624 393	120 809 226	151 697 002
Běžné výdaje	98 894 349	120 185 464	81 709 400	105 344 150
Kapitálové výdaje	35 836 133	39 438 929	39 099 826	46 352 852
Saldo	15 679 464	-8 270 178	78 265 549	33 635 433

Zdroj: Monitor – Státní pokladna (vybrané údaje za jednotlivé obce), 2022, vlastní zpracování

8.2 Základní informace o porovnávaných obcích

Jednotlivé obce se od sebe liší svou rozlohou a počtem obyvatel. Na základě toho je jim vyhláškou Ministerstva zemědělství stanovena průměrná cena půdy, kterou tak mají rozdílnou. Rozdílný mají také základní koeficient podle počtu obyvatel. Jaké jsou v porovnávaných obcích stanovené koeficienty a ceny půdy, zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 16 Základní informace o porovnávaných obcích

Obec	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel	Cena půdy (Kč/m ²)	Koeficient podle počtu obyvatel	Koeficient 1,5	Místní koeficient
Slavičín	33,66	6 252	3,91	2,0	x	x
Luhačovice	32,99	4 999	4,12	3,5	x	x
Brumov-Bylnice	56,27	5 489	2,53	1,4	x	x
Valašské Klobouky	26,95	4 889	3,01	1,4	x	x

Zdroj: Individuální stránky jednotlivých obcí, 2022, vlastní zpracování

Obec Slavičín je svou rozlohou téměř srovnatelná s obcí Luhačovice. Liší se však počtem obyvatel. Na základě toho mají obce přiřazený odlišný základní koeficient. Obec Slavičín

spadá do kategorie nad 6 000 do 10 000 obyvatel, které patří koeficient 1,6. Obec však využila možnosti zvýšit koeficient o jednu kategorii a přísluší jí tak koeficient ve výši 2,0. Oproti tomu obec Luhačovice se sice řadí počtem obyvatel do kategorie nad 1 000 do 6 000 obyvatel s koeficientem 1,4, avšak jelikož jsou Luhačovice lázně, využívá obec koeficient ve výši 3,5. Zatímco v obci Slavičín v porovnání s obcí Luhačovice žije podstatně více obyvatel, má Slavičín kromě nižšího základního koeficientu stanovenou také nižší cenu půdy. Počtem obyvatel jsou Luhačovice nejbližší obci Valašské Klobouky, která má přiřazený koeficient ve výši 1,4. Koeficient ve stejné výši jako obec Valašské Klobouky má přiřazený rovněž obec Brumov-Bylnice, jež je ze všech uvedených obcí největší. Ani jedna z obcí ale zatím koeficient neupravila a využívají jej tak v základní výši. I přesto, že je obec Brumov-Bylnice rozlohou největší, má ze všech porovnávaných obcí nejnižší cenu půdy. Kromě základního koeficientu podle počtu obyvatel může být na území obce stanoven také koeficient 1,5 nebo místní koeficient, žádná z uvedených obcí ale tyto koeficienty na svém území zavedené nemá.

8.3 Srovnání výnosu daně z nemovitých věcí obce Slavičín s okolními obcemi

Výnos z daně z nemovitých věcí plyne do rozpočtů vybraných obcí v odlišné výši. Ta se odvíjí od počtu zdaňovaných pozemků, staveb a jednotek a zároveň je ovlivněna koeficienty, které mají obce na svém území zavedeny. Výnos z daně z nemovitých věcí okolních obcí je uveden v následující tabulce.

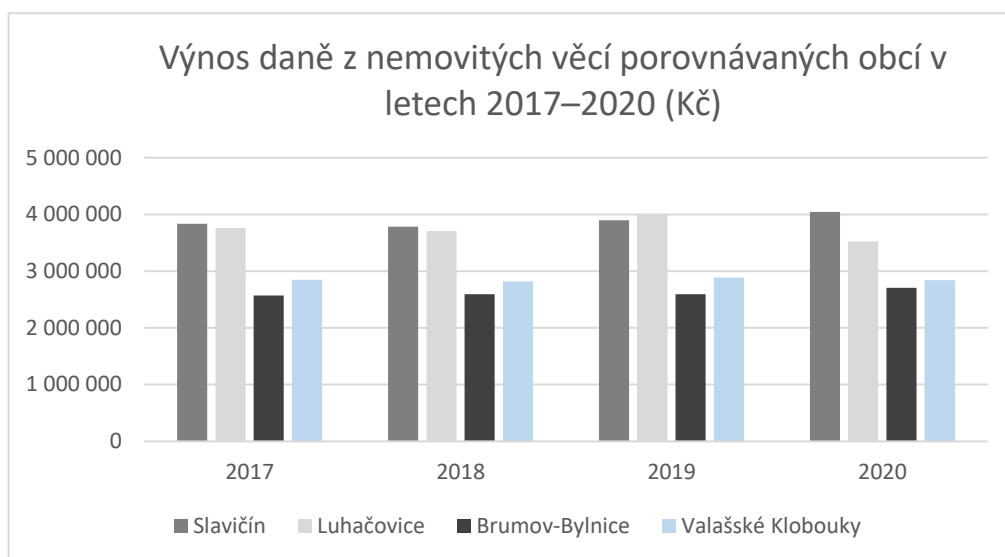
Tabulka 17 Výnos daně z nemovitých věcí porovnávaných obcí v letech 2017–2020 (Kč)

Obec	2017	2018	2019	2020
Slavičín	3 833 269	3 781 799	3 897 160	4 042 265
Luhačovice	3 764 014	3 703 579	4 007 299	3 525 940
Brumov-Bylnice	2 572 322	2 592 768	2 593 372	2 707 324
Valašské Klobouky	2 847 533	2 820 458	2 885 420	2 840 905

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

Nejvyšších výnosů z daně z nemovitých věcí dosáhla ve sledovaném období obec Slavičín. Výjimkou je pouze rok 2019, kdy nejvyšší výnos z daně zaznamenala obec Luhačovice, a to z důvodu doplatku dlužné daně. Je přitom nutno podotknout, že Slavičín využívá oproti Luhačovickým koeficient v nižší výši a má stanovenou nižší cenu půdy. Vyšší výnosy obce Slavičín jsou tak dány především vyšším počtem obyvatel, respektive počtem zdaňovaných

nemovitých věcí. Brumov-Bylnice i Valašské Klobouky mají oproti obci Slavičín taktéž nižší výnosy, jelikož mají na svém území stanovený koeficient v nižší výši.

Graf 4 Výnos daně z nemovitých věcí porovnávaných obcí v letech 2017–2020 (Kč)

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

8.3.1 Srovnání výnosu daně z nemovitých věcí přepočteného na obyvatele

Obec Slavičín ve sledovaném období s výjimkou roku 2019 sice získala nejvíce finančních prostředků z daně z nemovitých věcí z okolních obcí, ovšem přepočtem na obyvatele dosáhla nejvyššího výnosu daně z nemovitých věcí ve všech letech obec Luhačovice. Zatímco výše výnosu na jednoho obyvatele obce Luhačovice v roce 2019 činila dokonce 802 Kč, obec Slavičín ve stejném roce dosáhla výnosu pouze ve výši 624 Kč. Avšak ještě méně finančních prostředků získaly obce Brumov-Bylnice a Valašské Klobouky. Hodnota výnosu daně z nemovitých věcí přepočtená na jednoho obyvatele obce Brumov-Bylnice se pohybovala ve všech letech okolo 480 Kč, v obci Valašské Klobouky to bylo o 100 Kč více.

Tabulka 18 Výnos daně z nemovitých věcí přepočtený na obyvatele v letech 2017–2020 (Kč)

Obec	2017	2018	2019	2020
Slavičín	614	605	624	647
Luhačovice	753	741	802	706
Brumov-Bylnice	469	473	473	494
Valašské Klobouky	583	577	591	582

Zdroj: Monitor – Státní pokladna, 2022, vlastní zpracování

9 SHRNUÍ A ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ

Výzkumem zaměřeným na hospodaření a výběr daně z nemovitých věcí města Slavičín a okolních měst bylo zjištěno, že město Slavičín na rozdíl od ostatních porovnávaných měst vykazovalo v obou letech saldo v kladných hodnotách. Příjmy města tak převažovaly nad vynaloženými výdaji. Město Slavičín ve sledovaném období s výjimkou jednoho roku dosáhlo také nejvyššího příjmu z daně z nemovitých věcí, a to v důsledku vysokého počtu zdaňovaných nemovitých věcí nacházejících se na území města. Avšak vezme-li se v úvahu přepočtení na obyvatele, nejvyššího příjmu z daně z nemovitých věcí již Slavičín nedosahuje. Z tohoto důvodu bych městu doporučila příjem z daně z nemovitých věcí navýšit, a to pomocí místního koeficientu, který město může na svém území obecně závaznou vyhláškou stanovit. Vzhledem k výši příjmu z daně z nemovitých věcí na jednoho obyvatele města Luhačovice bych městu Slavičín navrhovala stanovit místní koeficient ve výši 1,2, a to pro všechny nemovité věci na území celé obce. Celkový příjem z daně z nemovitých věcí by se tak zvýšil v průměru o 778 tis. Kč, tj. o 125 Kč na jednoho obyvatele. Navýšení celkového příjmu z daně z nemovitých věcí by ovšem neznamenalo pouze srovnání příjmů z daně z nemovitých věcí na jednoho obyvatele výše zmíněných měst, ale také finanční zatížení obyvatel města Slavičín.

Pokud by se město rozhodlo místní koeficient na svém území zavést, doporučila bych, aby tyto dodatečné finanční prostředky byly využity na rozvoj občanské vybavenosti a tím tak obyvatelům města kompenzovaly zvýšení vynaložených výdajů na daň z nemovitých věcí.

Finanční prostředky získané z daně z nemovitých věcí by město mohlo investovat do rozšíření parkovacích ploch ve městě, případně do oprav komunikací či chodníků. Společně s odbory Městského úřadu Slavičín jsme usoudili, že by bylo vhodné ve městě vybudovat parkoviště o ploše alespoň 180 m², přičemž náklady spojené s touto investicí byly vyčísleny na částku 550 tis. Kč. Touto investicí by město pomohlo vyřešit současnou vytíženost tamního parkoviště u pošty, které je namísto zákazníků pošty, pekárny a kosmetického salonu využíváné především zákazníky a zaměstnanci společnosti, sídlící poblíž již zmíněného parkoviště.

Finanční prostředky by mohly být využity také na rekonstrukci antukového hřiště v zámeckém parku či na zvelebení samotného zámeckého parku, a to včetně rekonstrukce veřejných toalet. Odhadované náklady obou investic jsou vyčísleny na 1 000 tis. Kč.

Kromě výše uvedených návrhů by město mohlo peněžní prostředky využít na financování projektů, které jsou představeny v rámci každoročně konaného participativního rozpočtu „Zlepšujeme Slavičín“. Participativní rozpočet umožňuje občanům zapojit se do rozhodování o rozvoji svého města, a to tak, že navrhnou, co by chtěli za vymezenou část peněz z ročního rozpočtu ve městě vylepšit. Odborná komise následně vyhodnotí, zda navržené projekty splňují stanovená kritéria a poté jsou realizovatelné projekty představeny občanům města, kteří svým hlasováním rozhodnou o projektech vítězných. V případě, že by se město rozhodlo finančními prostředky každoročně přispět do participativního rozpočtu, podpořilo by se tak ze zvýšené částky více navržených projektů.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala daní z nemovitých věcí a zkoumala její vliv na rozpočet obce Slavičín. Hlavním cílem bakalářské práce bylo provedení analýzy hospodaření obce Slavičín a daně z nemovitých věcí v obci a také zjištění, zdali je vhodné, s ohledem na výběr daně z nemovitých věcí v okolních obcích, daň z nemovitých věcí v obci Slavičín upravit a jakým způsobem.

Prvním cílem teoretické části bylo zpracování teoretických poznatků týkajících se obce a obecního rozpočtu. Následně jsem metodou literární rešerše objasnila fungování daňového systému České republiky a s tím související problematiku rozpočtového určení daní. V návaznosti na daňový systém jsem se dále zaměřila na rozbor daně z nemovitých věcí, a to včetně výběru této daně a možností jejího navýšení.

Poznatky z teoretické části byly poté zpracovány v části praktické. Ta se nejprve zaměřila na představení obce Slavičín, a to včetně uvedení základních informací. Dále bylo detailně analyzováno hospodaření obce za období 2019–2020, jehož výsledkem je kladné saldo v obou letech. V praktické části byla provedena rovněž analýza daně z nemovitých věcí v obci, respektive analýza daně z pozemků a daně ze staveb a jednotek. Součástí byl také výzkum, který měl za cíl zjistit, jak hospodaří a jak postupují při výběru daně z nemovitých věcí okolní obce a zjištěné informace následně porovnat s obcí Slavičín. Z výzkumu vyplynulo, že obec Slavičín na rozdíl od okolních obcí vykazovala v obou letech saldo v kladných hodnotách. Provedeným výzkumem bylo dále zjištěno, že ačkoliv obec Slavičín ve sledovaném období s výjimkou jednoho roku dosáhla také nejvyššího příjmu z daně z nemovitých věcí, přepočtem na obyvatele již nejvyššího příjmu nedosáhla. Z tohoto důvodu jsem obci Slavičín doporučila, aby si příjem z daně z nemovitých věcí navýšila, a to pomocí místního koeficientu. Vzhledem k výši příjmu z daně z nemovitých věcí na jednoho obyvatele obce Luhačovice jsem obci Slavičín navrhla stanovení místního koeficientu ve výši 1,2, a to pro všechny nemovité věci na území celé obce. Součástí doporučení bylo rovněž předložení návrhů, jak dodatečné finanční prostředky využít.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BUCHTA, Petr. *Veřejné finance*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2016, 156 s. ISBN 978-80-7452-116-4.

BÝMA, Miroslav, 2012. Orgány obce. *Moderniobec.cz* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://moderniobec.cz/organy-obce/>

ČESKO, 1992a. Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992, o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

ČESKO, 1992b. Zákon č. 338/1992 Sb. ze dne 4. května 1992, o dani z nemovitých věcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-338>

ČESKO, 1993. Zákon č. 16/1993 Sb. ze dne 21. prosince 1992, o dani silniční. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-16>

ČESKO, 2000. Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

ČESKO, 2021. Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 453/2021 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění pozdějších předpisů. In: *Ministerstvo zemědělství České republiky*. Dostupné také z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2021/vyhlaska-c-548-2020-sb--vyhlaska-ministe-40494>

Data za období 2019–2020, poskytnutá Finančním úřadem pro Zlínský kraj

Finanční správa, 2022. *Rozpočtové určení daní* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpoctove-urceni-dani>

GREGOROVÁ, Jiřina, 2015. Příjmy a výdaje rozpočtu. *Rokvobci.cz* [online]. [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/722-prijmy-a-vydaje-rozpocetu/>

HAMERNÍKOVÁ, Bojka. *Veřejné finance: vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 162 s. ISBN 978-80-7552-577-2.

HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance: teorie a praxe*. Praha: C.H. Beck, 2015, 252 s. ISBN 978-80-7400-298-4.

Individuální stránky jednotlivých obcí za rok 2022

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.

KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2021, 539 s. ISBN 978-80-7400-820-7.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 269 s. ISBN 978-80-7598-165-3.

LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance v praxi České republiky*. Brno: CERM, akademické nakladatelství, 2021, 134 s. ISBN 978-80-7623-064-4.

LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. JOYCE. *Public budgeting systems*. 9th ed. Burlington: Jones & Bartlett Learning, 2013, 656 s. ISBN 978-1-4496-2790-4.

Město Slavičín, 2022a. *Geografie* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.mesto-slavicin.cz/cs/informacni-centrum/turisticke-informace/geografie.html>

Město Slavičín, 2022b. *Město Slavičín* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.mesto-slavicin.cz/cs/mesto-slavicin/>

Město Slavičín, 2022c. *Památky a architektura* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.mesto-slavicin.cz/cs/informacni-centrum/turisticke-informace/pamatky-a-architektura/>

Město Slavičín, 2022d. *Vedení města* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.mesto-slavicin.cz/cs/mesto-slavicin/vedeni-mesta/>

Město Slavičín, 2022e. *Výbory zastupitelstva* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.mesto-slavicin.cz/cs/mesto-slavicin/zastupitelstvo-mesta/vybory-zastupitelstva/>

Město Slavičín, 2022f. *Komise rady* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.mesto-slavicin.cz/cs/mesto-slavicin/rada-mesta/komise-rady/>

Město Slavičín, 2022g. *Príspevkové organizace* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.mesto-slavicin.cz/cs/mesto-slavicin/organizace-mesta/prispevkove-organizace.html>

Město Slavičín, 2022h. *Organizační složky města* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.mesto-slavicin.cz/cs/mesto-slavicin/organizace-mesta/organizacni-slozky-mesta.html>

Město Slavičín, 2022ch. *Městský úřad Slavičín* [online]. [cit. 2022-05-15]. Dostupné z: <https://www.mesto-slavicin.cz/cs/mestsky-urad-slavicin/>

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2022: Informační web územního plánování. *Správní uspořádání ČR, orgány územního plánování* [online]. [cit. 2022-05-06]. Dostupné z: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

Ministerstvo vnitra České republiky, 2022. *Informativní počty obyvatel v obcích* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>

MONITOR – STÁTNÍ POKLADNA, 2022. *Informační portál Ministerstva financí* [online]. [cit. 2022-05-17]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2018, 335 s. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-271-2117-5.

POSPÍŠIL, Richard a Pavel ŽUFAN. *Ekonomika veřejných rozpočtů: (současnost a perspektiva)*. Průhonice: Professional Publishing, 2019, 263 s. ISBN 978-80-88260-32-5.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2015, 280 s. Finance. ISBN 978-80-247-5608-0.

ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019, 207 s. ISBN 978-80-244-5548-8.

Sdružení místních samospráv ČR, 2022a. Rukověť starosty. *Rokvobci.cz* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/34--prenesena-pusobnost-obce/>

Sdružení místních samospráv ČR, 2022b. Rukověť starosty. *Rokvobci.cz* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/36-zastupitelstvo-vrcholny-organ-obce/>

Sdružení místních samospráv ČR, 2022c. Rukověť starosty. *Rokvobci.cz* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/37--rada-obce/>

SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 179 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém 2020*. 15. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2020, 408 s. ISBN 978-80-7598-887-4.

Závěrečné účty města Slavičín za roky 2019 a 2020

Zlínský kraj, 2012. *Působnost pověřeného obecního úřadu* [online]. [cit. 2022-05-06]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/pusobnost-povereneho-obecniho-uradu-cl-1844.html>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR Česká republika

DPH Daň z přidané hodnoty

EU Evropská unie

Kč Koruna česká

ZŠ Základní škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Rozpočtový cyklus	18
Obrázek 2 Daňová soustava České republiky	23
Obrázek 3 Rozpočtové určení daní	28
Obrázek 4 Městský úřad Slavičín	39

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Sazby daně z pozemků.....	31
Tabulka 2 Sazby daně ze staveb a jednotek.....	34
Tabulka 3 Příjmy obce Slavičín za období 2019–2020	40
Tabulka 4 Vybrané daňové příjmy obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč).....	41
Tabulka 5 Vybrané nedaňové příjmy obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč).....	43
Tabulka 6 Kapitálové příjmy obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč)	44
Tabulka 7 Přijaté transfery obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč).....	44
Tabulka 8 Výdaje obce Slavičín za období 2019–2020	45
Tabulka 9 Vybrané běžné výdaje obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč).....	47
Tabulka 10 Vybrané kapitálové výdaje obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč).....	48
Tabulka 11 Saldo příjmů a výdajů obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč)	48
Tabulka 12 Výnos daně z pozemků za období 2019–2020 (Kč).....	51
Tabulka 13 Výnos daně ze staveb a jednotek za období 2019–2020 (Kč).....	52
Tabulka 14 Příjmy a výdaje porovnávaných obcí za rok 2019 (Kč)	55
Tabulka 15 Příjmy a výdaje porovnávaných obcí za rok 2020 (Kč)	56
Tabulka 16 Základní informace o porovnávaných obcích.....	56
Tabulka 17 Výnos daně z nemovitých věcí porovnávaných obcí v letech 2017–2020 (Kč)	57
Tabulka 18 Výnos daně z nemovitých věcí přepočtený na obyvatele v letech 2017–2020 (Kč).....	58

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Příjmy obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč).....	41
Graf 2 Výdaje obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč).....	46
Graf 3 Vývoj příjmů, výdajů a salda obce Slavičín za období 2019–2020 (Kč).....	49
Graf 4 Výnos daně z nemovitých věcí porovnávaných obcí v letech 2017–2020 (Kč)	58